

“DOOF DE GEEST NIET UIT”:¹
CHARISMA’S² IN HET LEVEN EN DE ZENDING
VAN DE KERK

RAPPORT VAN DE ZESDE FASE
VAN DE INTERNATIONALE DIALOOG TUSSEN
KATHOLIEKEN EN PINKSTERGELOVIGEN
(2011-2015)

Gepubliceerd in maart 2018 met goedkeuring van het Bestuur van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten en de R.K. Bisschoppenconferentie in Nederland.

Vertaling: Lydia Penner en Geert van Dartel
Lectoren: prof. dr. Cees van der Laan en dr. Bernhard Hegge
Eindredactie: Geert van Dartel

© 2018 Katholieke Vereniging voor Oecumene

Met toestemming gepubliceerd op www.stucom.nl als document 0417.

Originele Engelse tekst: 0417uk op www.stucom.nl.
Officiële Franse vertaling: 0417fr op www.stucom.nl.

[Een introductieartikel van Kees Slijkerman over dit rapport](#) stond in september 2017 in *Overeen*.

DE STATUS VAN DIT RAPPORT

Het rapport dat hier wordt gepubliceerd is het werk van de Internationale Dialoogcommissie van de Rooms-katholieke Kerk en sommige klassieke Pinksterkerken en leiders. Het is een studie-document dat door de dialoogleden is opgesteld. Met het oog op een brede discussie over het rapport hebben de opdrachtgevers toestemming gegeven voor de publicatie ervan. Het is geen gezaghebbende verklaring van de Katholieke Kerk of van een van de Pinksterkerken die aan de dialoog hebben deelgenomen en die beide het document zullen evalueren.

---

¹ 1 Tess. 5,19, geciteerd volgens de Nieuwe Bijbelvertaling 2004.

² ‘Genadegaven’ of ‘geestesgaven’.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK I	
INLEIDING	3
HOOFDSTUK II	
CHARISMA'S IN HET LEVEN EN DE ZENDING VAN DE KERK	5
A. WAAR PINKSTERGELOVIGEN EN KATHOLIEKEN HET OVER EENS ZIJN	5
B. BIJBELSE FUNDAMENTEN	6
C. ENKELE HISTORISCHE OPMERKINGEN	7
D. DE KERK ALS EEN GEMEENSCHAP DIE DOOR DE HEILIGE GEEST IS BEZIELD	8
HOOFDSTUK III	
REFLECTIE OP SPECIFIEKE GEESTESGAVEN	10
A. PROFETIE	10
1. PROFETIE IN DE SCHRIFT	10
2. PROFETIE IN DE KERKGESCHIEDENIS	12
3. PROFETIE IN HET LEVEN VAN DE KERK	13
B. GENEZING	14
1. GENEZING IN DE SCHRIFT	14
2. GENEZING IN DE KERKGESCHIEDENIS	16
3. GENEZING IN HET LEVEN VAN DE KERK	16
C. ONDERSCHIEDING VAN GEESTEN	18
1. ONDERSCHIEDING VAN GEESTEN IN DE SCHRIFT	18
2. DE BEOEFENING VAN HET CHARISMA VAN DE ONDERSCHIEDING VAN GEESTEN	19
HOOFDSTUK IV	
PASTORAAL TOEZICHT OP DE BEOEFENING VAN CHARISMA'S	22
HOOFDSTUK V	
SAMENVATTING EN EINDRESULTAAT	25
APPENDIX I	
DEELNEMERS	27
KATHOLIEKE DEELNEMERS:	27
DEELNEMERS VANUIT PINKSTERKERKEN	28
APPENDIX II	
LEZINGEN	29
APPENDIX III	
EERDERE RAPPORTEN	29
<i>[TOEGEVOEGDE INFORMATIE OP WWW.STUCOM.NL .....</i>	<i>...30]</i>

HOOFDSTUK I

INLEIDING

1. Katholieken en pinkstergelovigen zijn verheugd over de nieuwe nadruk de laatste decennia op de charisma's in het leven en de zending van de Kerk. Samen beamen zij dat de Heilige Geest nooit is opgehouden zijn gaven te schenken aan christenen van alle tijden omwille van de verbreiding van het evangelie en de opbouw van de Kerk. De afgelopen eeuw heeft de ervaring van charisma's een belangrijkere rol gekregen, vooral dankzij het getuigenis van de pinkster- en charismatische bewegingen.
2. Katholieken en pinkstergelovigen zijn de Heer zeer dankbaar voor het schenken van deze goddelijke gaven. Tegelijkertijd erkennen zij dat de beoefening van charisma's in verschillende delen van de wereld soms een bron van spanning en zorg vormt. Ernstige vragen zijn gesteld over de echtheid en de manifestatie van geestelijke gaven. Wat is de bron ervan? Hoe kunnen charisma's het beste gedefinieerd en begrepen worden? Wie houdt toezicht? En hoe dient toezicht aangeboden te worden om het juiste gebruik van deze charisma's te garanderen?
3. Op basis van dit gemeenschappelijk uitgangspunt en deze gemeenschappelijke zorgen hebben de deelnemers aan de Internationale dialoog tussen Katholieken en Pinkstergeloven het document *Charisms in the Church: Their Spritual Significance, Discernment, and Pastoral Implications* (Charisma's in de Kerk: hun geestelijke betekenis, onderscheiding en pastorale implicaties) uitvoerig besproken. Het voornaamste doel van deze dialoog is wederzijds respect en begrip tussen de Katholieke Kerk en de klassieke Pinksterkerken en hun leiders te bevorderen met het oog op het gebed van Jezus dat allen één mogen zijn (Joh. 17:21). De keuze voor dit onderwerp is een teken van de continuïteit van de dialoog. In de voorbereidende bijeenkomst van 1971 merkte de stuurgroep op dat er in de dialoog 'bijzondere aandacht besteed zou worden aan de betekenis voor de Kerk van de volheid van het leven in de Heilige Geest'. Deze aandacht 'zou gericht zijn op zowel de ervarings- als de theologische dimensie van die volheid van leven'.³ Het hier voorliggende stuk is het eerste door een internationale bilaterale dialoog aangeboden rapport waarin de relevantie van charisma's voor het leven en de zending van de Kerk wordt behandeld.
4. De deelnemers begonnen hun onderzoek met een algemeen overzicht van charisma's (Rome, 2011). Daarna richtten zij zich op drie specifieke charisma's: onderscheiding (Helsinki, 2012), genezing (Baltimore, MD, 2013), en profetie (Sierra Madre, CA, 2014), waarbij gemeenschappelijke benaderingen, interpretaties en uitdagingen werden vastgesteld. Dit rapport is in 2015 opgesteld in Rome. Het doel van deze fase was het aanbieden van een gezamenlijke reflectie op de theologische, pastorale en geestelijke dimensies van de charisma's, waarbij zowel elementen belicht worden die katholieken en pinkstergelovigen samen kunnen beamen alsook de uitdagingen en de verschillen die ze onder ogen moeten zien, verhelderd worden.

³ Vertaling van een citaat uit Steering Committee Report (Rome, 26 October 1971), in J. Sandidge, *Roman Catholic/Pentecostal Dialogue (1977-1983): A Study of Developing Ecumenism* (Leuven 1985), dl. 1, 52.

5. Wat charisma's in het algemeen betreft en deze drie charisma's in het bijzonder: katholieken hebben hier geen uitputtende officiële leer over, en pinkstergelovigen bezitten geen vergelijkbaar geheel van leerstellingen dat als bronmateriaal gebruikt kan worden voor één standpunt. De Bijbel echter biedt wel de nodige elementen voor een gezamenlijke reflectie op het onderwerp. Bovendien is de levendige ervaring van charisma's in de christelijke gemeenschappen van het Nieuwe Testament niet alleen paradigmatisch, maar ook een bron van inspiratie die christenen in onze tijd kan stimuleren meer openheid voor de gaven van de Geest te bevorderen. Een hernieuwde ontdekking van de spirituele wijsheid die de Heilige Geest de eeuwen door aan de Kerk heeft geschonken, is onmisbaar in de behandeling van dit belangrijke thema. Dit rapport biedt een gezamenlijk verstaan en waardering van de charisma's in het algemeen en van drie charisma's in het bijzonder. Verdere theologische reflectie met dezelfde constructieve houding en openhartigheid die deze fase van de dialoog kenmerkt is nodig om ons gezamenlijk verstaan van deze en andere charisma's te verdiepen.
6. De dialoog werd gezamenlijk gesteund door de Katholieke Kerk, via van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen, en door een team van klassieke pinkstergelovigen, die voor hun deelname allen gesteund werden door hun gemeenschappen en van wie sommigen officieel tot vertegenwoordiger van hun kerk benoemd waren. De pinksterkerken die officiële vertegenwoordigers gestuurd hebben waren de Church of Pentecost van Ghana, verschillende landelijke kerken die deel uitmaken van de World Assemblies of God Fellowship, de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten van Nederland, de International Church of the Foursquare Gospel, en de Open Bible Churches. Vanaf het begin werd de dialoog door de Apostolic Faith Mission van Zuid-Afrika gesteund.
7. Deze fase vond plaats onder het gezamenlijk voorzitterschap van de katholiek Mgr. Michael F. Burbidge, bisschop van Raleigh, Noord-Carolina, VS, en de pinksterchristen Rev. Cecil M. Robeck, jr. Assemblies of God, Pasadena, Californië, VS. Mgr. Juan Usma Gómez van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen trad op als katholieke co-secretaris en Rev. David Cole van de Open Bible Churches was medesecretaris namens de pinkstergelovigen.
8. De deelnemers hebben hun reflecties op geestelijke, pastorale en theologische dimensies van de charisma's met elkaar uitgewisseld en elkaar intensief bevraagd over de opvatting van charisma's, op welke wijze de charisma's uitgeoefend worden in beider gemeenschappen en over de moeilijkheden die zij hebben ervaren in het beoefenen en onderscheiden van charisma's. Hun werk, dat in een sfeer van wederzijds vertrouwen plaatsvond, werd ondersteund door academische voordrachten gevolgd door serieuze gesprekken, momenten van gebed in de groep en gebedsdiensten in elkaars kerken. Deze ervaringen droegen bij aan hun inzichten en observaties. Dat heeft er toe geleid dat de deelnemers aan deze dialoog overtuigd zijn van het belang van charisma's in de Kerk van onze tijd. Zij hopen dat de lezers van dit rapport opnieuw zullen ontdekken hoe belangrijk charisma's zijn in het leven van hun kerken als zij van het evangelie getuigenis afleggen.

CHARISMA'S IN HET LEVEN EN DE ZENDING VAN DE KERK

A. WAAR PINKSTERGELOVIGEN EN KATHOLIEKEN HET OVER EENS ZIJN

9. Katholieken en pinkstergelovigen erkennen beiden het charismatische karakter van de hele Kerk. Charisma's zijn wezenlijk voor zowel het leven van de Kerk als haar opdracht om te evangeliseren. Ze zijn uitdrukking van Gods liefde voor zijn volk en een manifestatie van zijn levende aanwezigheid onder hen. Vrijelijk en soeverein door de Heilige Geest geschonken rusten charisma's gelovigen toe tot deelname aan het heilsplan van God en tot het loven en eren van God. Pinkstergelovigen en katholieken erkennen de aanwezigheid van de charisma's in de geschiedenis van beide tradities en bemoedigen elkaar 'om de liefde na te jagen en naar de gaven van de Geest te streven' (1 Kor. 14:1).⁴
10. Charisma's zijn gaven van de Heilige Geest die aan alle gelovigen gegeven worden (1 Kor. 12:7, 11). Voor katholieken zijn de doop en het vormsel het fundament voor het ontvangen van gaven van de Geest, hoewel de Geest vaak ook op latere momenten gaven schenkt, vooral als het gaat om een nieuwe roeping tot dienst of zending. Voor veel pinkstergelovigen is de doop in de Heilige Geest de essentiële toegangservaring voor het ontvangen van bepaalde charisma's. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het echter met elkaar eens dat charisma's niet beperkt zijn tot de sacramenten of tot de doop in de Heilige Geest.
11. Hoewel charisma's beschikbaar zijn voor alle gelovigen, treden zij pas in werking wanneer christenen vertrouwen op de kracht van de Heilige Geest om het evangelie te verkondigen en elkaar te dienen. Charisma's tonen de scheppingskracht van de Geest en worden overvloedig gegeven, vaak boven alle verwachting. Zowel de meer buitengewone charisma's (zoals genezingen, wonderen, profetie en tongen) als die charisma's die wat gewoner lijken (zoals dienst, onderricht, vermaning, gift, bestuur en daden van barmhartigheid)⁵ zijn essentieel voor het leven en de zending van de Kerk.
12. Gesteund door de Heilige Geest is de geloofsgemeenschap, inbegrepen zowel geestelijken als leken, geroepen om een proces van onderscheiding aan te gaan om vast te stellen of bepaalde woorden of daden echte manifestaties van de Heilige Geest zijn. De Schrift leert dat de ultieme maatstaven voor onderscheiding van charisma's waarheid en liefde zijn (1 Joh. 4:1-3; 1 Kor. 13:1-3), het doel van onze weg met God in Christus die met de doop/bekering begon.
13. Charisma's zijn gaven van de verrezen en opgestegen Heer Jezus door de Heilige Geest (cf. Ef. 4:8-12). De aanwezigheid van Christus in de wereld wordt niet alleen

---

⁴ In dit document worden de termen 'charisma's' (Grieks *charismata*) en 'gaven van de Geest' (Grieks *pneumatikoi*) synoniem gebruikt, hoewel de schrijvers zich ervan bewust zijn dat sommige geleerden een onderscheid maken tussen de twee termen op basis van het gebruik van Paulus ervan in 1 Kor. 12-14. Veel pinkstergelovigen en katholieken zijn meer vertrouwd

met de term 'gaven van de Geest' dan met de term 'charisma's'. Alle Bijbelcitaten zijn uit de Nieuwe Bijbelvertaling 2004, die het meest overeenkomt met de stijl van de Bijbelvertaling die in de Engelse tekst gebruikt wordt, de *New Revised Standard Version* (1989).

⁵ Vgl. Rom. 12,7-8.

geopenbaard door zijn machtige daden maar ook in zwakheid, armoede en lijden dat onderdeel is van het menselijk bestaan (2 Kor. 12:9). Zelfs de krachtigste charisma's ontheffen christenen niet van het opnemen van het kruis en het aanvaarden van de prijs van het discipelschap. Pinkster-gelovigen en katholieken dagen op profetische wijze culturen of theologieën uit die de waarde en de spirituele betekenis van het lijden ontkennen. Terwijl zij bijvoorbeeld geloven dat de kracht van God zich openbaart in genezingen, wonderen en zorg voor zijn volk, zijn zij kritisch op elk accent dat zou bijdragen aan de neiging tot escapisme of triomfalisme in de Kerk.

14. Katholieken en pinkstergelovigen kunnen zich samen verheugen over de gaven die elk van hun gemeenschappen zichtbaar maken aan alle christelijke tradities. Katholieken erkennen dat pinkster-gelovigen in de hedendaagse tijd een grotere gevoeligheid losgemaakt hebben voor de uitstorting van de Heilige Geest en voor het werken van de gaven van de Geest in de Kerk. Pinkstergelovigen zien de Pinkster-uitstorting niet als iets dat beperkt is tot Pinksterkerken, maar zien de charisma's als een gave aan de hele Kerk. Zij zijn dankbaar dat katholieken en andere christenen het getuigenis van pinkstergelovigen over het belang van charisma's in het leven van de Kerk nu hebben erkend. Zowel katholieken als pinkstergelovigen erkennen de uitstorting van de Heilige Geest in onze tijd als een genadegave voor het hele lichaam van Christus die hun verwachtingen overtreft.

B. BIJBELSE FUNDAMENTEN

15. Voor zowel pinkstergelovigen als katholieken is het verstaan van charisma's geworteld in de Schrift.
16. Het Oude Testament getuigt van de aanwezigheid en werking van de Geest vanaf het begin van de schepping (Gen. 1:2). De charismatische werking van de Geest is door heel de geschiedenis van het volk van God waar te nemen in mensen als Jozef (Gen. 41:25, 38-39), Mozes (Deut. 34:10-11), Besaleël (Ex. 31:2-6), de zeventig oudsten (Num. 11:17, 25-30) en Jozua (Num. 27:18). Rechters waren degenen in Israël die door de Geest begiftigd werden met bijzondere gaven die hen veranderden in heldhaftige bevrijders en leiders van het volk (Recht. 3:10, 6:34, 11:29, 14:19, 15:14-15). Saul, David en andere koningen ontvingen ook bijzondere gaven om hun rol als leider van het volk van God uit te oefenen (1 Sam. 10:6, 16-13). Salomo, bijvoorbeeld, ontving een bijzondere gave van wijsheid (zie 1 Kon. 3:6-15). De profeten van het Oude Testament ontvingen de Geest van God om hun profetische bediening op een charismatische manier uit te voeren (2 Kon. 2:9-14). Joël kondigde profetisch de eschatologische uitstorting van de gaven van de Geest op het hele volk van God aan (Joël 2:28).⁶
17. De Evangelieën in het Nieuwe Testament openbaren Jezus als de Messias die door de Vader gezonden werd en waarop de Geest neerdaalde bij zijn doop (Luc. 3:21-22). In zijn openingspreek in Nazareth identificeert Jezus zich als degene die door de Geest gezalfd is om aan de armen het goede nieuws te verkondigen en om de aanwezigheid van het koninkrijk van God te tonen door de zieken te genezen en de onderdrukten te bevrijden (Luc. 4:18-21). In zijn antwoord op de vragen van Johannes de Doper wees Jezus op zijn charismatische werk als bewijs dat hij de beloofde 'Gezalfde' was (Mat. 11:4-6). Jezus zond de twaalf (Mar. 6:7; Mat. 10:1; Luc. 9:1) en later de zeventig (Luc. 10:9) uit en gaf hen macht

⁶ Jesaja 11:1-2 beschrijft de Messias als iemand die begiftigd is met de Geest van wijsheid, inzicht, verstandig beleid, kracht, kennis en eerbied voor de HEER (de Septuagint voegt vroomheid toe). In de katholieke traditie worden deze beschouwd als de zeven heiligende gaven van de Geest, die aan alle christenen in de doop en het vormsel gegeven

worden. (Zie Thomas Aquinas, *Summa Theologia* I-II, q. 68; paus Leo XIII, *Divinum Illud Munus* 9; *Catechismus van de Katholieke Kerk* [CKK, vertaling uitgegeven in 2008], par. 1831). Deze gaven worden aldus onderscheiden van geestesgaven die in verschillende mate aan verschillende mensen gegeven worden.

om te verkondigen, te genezen en demonen uit te drijven (Mar. 6:13; Luc. 9:6). Aan het einde van het Marcus-evangelie belooft de verzezen Jezus dat charismatische tekenen en bescherming tegen het kwaad zijn volgelingen zal kenmerken:

Degenen die tot geloof zijn gekomen, zullen herkenbaar zijn aan de volgende tekenen: in mijn naam zullen ze demonen uitdrijven, ze zullen spreken in onbekende talen, met hun handen zullen ze slangen oppakken en als ze een dodelijk gif drinken zal dat hun niet deren, en ze zullen zieken weer gezond maken door hun de handen op te leggen. (Mar. 16:17-18)

18. Alle vier Evangeliën melden de profetie dat Jezus degene is die in de Heilige Geest doopt volgens de belofte (Mat. 3:11; Mar. 1:8; Luc. 3:16; Joh. 1:33). In de Handelingen van de Apostelen wordt de vervulling van deze belofte op het Pinksterfeest beschreven. De opzienbarende verhalen in de Handelingen tonen aan dat de bediening van Jezus in de Kerk wordt voortgezet door de verkondiging van het evangelie, waarbij tekenen en wonderen gebeuren. De gaven van profetie (Hand. 2:17, 19:6, 21:9), genezingen (Hand. 4:30, 5:16, 8:7, 28:8) en wonderen (Hand. 4:30, 5:12, 6:8, 8:6, 14:3, 15:12) vergezelden regelmatig de verkondiging van het evangelie terwijl de Kerk groeide.
19. De brieven van het Nieuwe Testament, in het bijzonder die van Paulus, gebruiken de term *charisma* (van *charis*, 'genade') om de bijzondere gaven van de Heilige Geest aan te duiden waarmee God de Kerk opbouwt (1 Kor. 12:4). Deze gaven, of charisma's, hebben verschillende vormen, wat de vrijheid van de Geest weerspiegelt, die ze overvloedig verstrekt en ze soeverein uitdeelt. Paulus geeft geen uitvoerige uitleg van de gaven van de Geest en biedt ook geen uitputtende lijst van charisma's; hij legt eerder de nadruk op het initiatief van de Geest en de verscheidenheid van zijn gaven onder de gelovigen. Paulus schrijft in 1 Korintiërs 12:4-11:

Er zijn verschillende gaven, maar er is één Geest; er zijn verschillende dienende taken, maar er is één Heer; er zijn verschillende uitingen van bijzondere kracht maar het is één God die ze allemaal en bij iedereen teweegbrengt... Al deze gaven worden geschonken door een en dezelfde Geest, die ze aan iedereen afzonderlijk toebedeelt zoals hij wil.

20. Paulus moedigt gelovigen aan om vurig naar charisma's te verlangen (1 Kor. 12:31), om 'ernaar [te] streven uit te blinken in de opbouw van de gemeente' (1 Kor. 14:12), en ze niet te doven (1 Tess. 5:19-22). Hij leert ook dat het nodig is charisma's te onderscheiden (1 Kor. 12:10) en dat charisma's in de Kerk uitgeoefend moeten worden op een ordelijke manier, aangezien 'God niet een God van wanorde is maar van vrede' (1 Kor. 14:33; cf. 14:40). In Romeinen 12:6-8 schrijft hij: 'We hebben verschillende gaven, onderscheiden naar de genade die ons geschonken is. Wie de gave heeft te profeteren, moet die in overeenstemming met het geloof gebruiken. Wie de gave heeft bijstand te verlenen, moet bijstand verlenen. Wie de gave heeft te onderwijzen, moet onderwijzen. Wie de gave heeft te troosten, moet troosten. Wie iets weggeeft, moet dat zonder bijbedoeling doen. Wie leiding geeft, moet dat doen met volle inzet. Wie barmhartig voor een ander is, moet daarin blijmoedig zijn' (zie ook: Ef. 4:9), en ook in zijn eerste brief aan Timoteüs geeft hij de aansporing: 'Veronachtzaam de genade die je geschonken is niet; je dankt haar aan de profetische woorden die de raad van oudsten [*presbyteroi*] over jou, onder handoplegging, heeft uitgesproken.' (1 Tim. 4:14).

C. ENKELE HISTORISCHE OPMERKINGEN

21. Katholieken en pinkstergelovigen beamen dat de Heilige Geest christenen van alle tijden en culturen met charisma's toerust om van het evangelie te getuigen en om het lichaam van Christus op te bouwen. Zij verwerpen de gedachte dat de charisma's na

de tijd van de apostelen of op een ander moment in de geschiedenis ophielden. Zij erkennen evenwel dat de charisma's eeuwen lang niet in het middelpunt stonden van het kerkelijk leven. Men veronderstelde dat de Geest aanwezig was, maar vaak zonder veel verwachting van zijn spontane handelen. Desalniettemin, de bijdragen van de Cappadocische kerkvaders, de monastieke beweging in zijn verschillende vormen, de middeleeuwse bewegingen verbonden met de franciscanen en de dominicanen, en andere vernieuwingsbewegingen in de Katholieke Kerk, hebben voortdurend aandacht gegeven aan de Heilige Geest en zijn charisma's en worden gezien als tekenen van het werken van de Heilige Geest.

22. Redenen die geleerden geven voor de afname van manifestaties van charisma's zijn onder andere: de grote toestroom van niet-gevormde bekeerlingen⁷ na de legalisering van het christendom in het Romeinse Rijk, de kerkelijke reactie op de excessen van charismatische bewegingen zoals het montanisme, het latente manicheïsme met zijn minachting van het lichaam, een onderontwikkelde pneumatologie en de reacties op verschillende ketterijen. Later in de geschiedenis droegen de debatten van de Reformatie, de Verlichting, het rationalisme en een klimaat van scepticisme ten opzichte van het bovennatuurlijke bij aan de tanende verwachting van de buitengewone manifestaties van de Geest.
23. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het erover eens dat de pinksteropwekking van de twintigste eeuw hernieuwde aandacht bracht voor charisma's als zijnde essentieel voor het verkwikken van het leven en de zending van de Kerk. Deze aandacht werd verder versterkt door het ontstaan van de Charismatische Vernieuwing in de protestantse en anglicaanse kerken in de

jaren vijftig en zestig en de opkomst van de Katholieke Charismatische Vernieuwing in 1967. De leer van het Tweede Vaticaans Concilie speelde een bijzondere rol in de opleving van charisma's en de bevestiging van het belang van de charismatische dimensie van de Kerk (cf. *Dogmatische Constitutie over de Kerk* 12). De groei van de pinkster- en charismatische bewegingen, vooral in het Zuiden en het Oosten van de wereld, heeft ertoe bijgedragen dat het christendom over de hele wereld nieuwe kracht heeft gekregen.

D. DE KERK ALS EEN GEMEENSCHAP DIE DOOR DE HEILIGE GEEST IS BEZIELD

24. Samen erkennen pinkstergelovigen en katholieken dat de Heilige Geest met Pinksteren de Kerk gegrondvest en bezield heeft, voortbrengend Gods eschatologische nieuwe gemeenschap om het koninkrijk van God te verkondigen en zichtbaar te laten worden. De Geest heeft de leerlingen na Pinksteren de kracht gegeven de zending van hun Heer voort te zetten, en God gaf getuigenis van het evangelie met tekenen en wonderen die in de naam van Jezus en door de kracht van de Geest gebeurden (Mar. 16:17-18; Hand. 14:3; Heb. 2:4). De Kerk is vanuit haar wezen missionair. De Heilige Geest is de primaire actor van de zending van de Kerk, die hij in al haar werk leidt en kracht geeft.
25. God tekent gelovigen met het zegel van de Heilige Geest (2 Kor. 1:21-22), die woont in iedere gelovige als een tempel (1 Kor. 6:19). Door de Geest worden gelovigen geheiligd en zijn zij 'als levende stenen gebouwd tot een geestelijk huis om een heilig priesterschap te worden en geestelijke offergaven te brengen die God door Jezus Christus welgevallig zijn' (1 Pet. 2:5).

⁷ De term 'unformed converts' is hier vertaald met 'niet-gevormde bekeerlingen'. Pinksterchristenen hebben moeite met deze term, omdat zij de grote toeloop van nieuwe christenen in de 4^e eeuw niet beschouwen als vrucht van bekering, maar als een gevolg van de

voordelen die plots aan het christen-zijn verbonden waren. Voor pinkstergelovigen waren zij geen waarachtige bekeringen. (opmerking prof. dr. C. van der Laan bij de Nederlandse vertaling).

26. De Geest schenkt gelovigen gaven van de Geest om het lichaam van Christus op te bouwen. De Geest is het beginsel van de eenheid (*koinonia*) tussen de diversiteit van charisma's en de ambten (1 Kor. 12:4-5). Terwijl God in zijn soevereiniteit de charisma's uitdeelt, nodigt hij zijn kinderen uit dichtbij de Gever van de gaven te komen, de uitnemendheid ervan te beamen en er oprecht naar te verlangen. Pinkstergelovigen worden bemoedigd door de leer van de katholieke Kerk dat 'door het ontvangen van deze gaven, inclusief de meer eenvoudige, iedere gelovige het recht en plicht krijgt deze te gebruiken, in de Kerk en in de wereld, tot welzijn van de mensen en tot opbouw van de Kerk. Zij moeten dit doen met de vrijheid van de Heilige Geest, die "waait waar Hij wil" (Joh. :8)' (Tweede Vaticaans Concilie, *Decreet over het lekenapostolaat* 3; cf. *Dogmatische Constitutie van de Kerk* 12).
27. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het eens dat de Heilige Geest de Kerk toerust met zowel institutionele als charismatische gaven (1 Kor. 12:28). De institutionele dimensie van de Kerk betreft de werking van de Heilige Geest in de door Christus ingestelde structuren van leiderschap. De charismatische dimensie betreft de werking van de Heilige Geest onder gelovigen van iedere stand, voortdurend, spontaan en vaak onvoorspelbaar. Deze twee dimensies zijn beide essentieel voor de Kerk en vullen elkaar aan. De institutionele dimensie is charismatisch omdat zij door de Geest bezielde wordt en op de Geest moet steunen, en de charismatische dimensie is institutioneel omdat zij door de Kerk onderscheiden moet worden en op de juiste wijze in dienst van de Kerk geordend moet worden. Katholieken en pinkstergelovigen erkennen en waarderen de gezonde spanning die er is tussen de charismatische en institutionele dimensies. Beide zijn onderworpen aan de vermaning van Paulus: 'Ik zeg u allen dat u zichzelf niet hoger moet aanslaan dan u kunt verantwoorden, maar verstandig over uzelf moet denken' (Rom. 12:3).
28. Pinkstergelovigen en katholieken zijn het eens dat de Heilige Geest leiders werft en hen begiftigd met gaven om de christelijke gemeenschap onderricht te geven en te leiden en haar te helpen groeien in heiligheid. In de Kerk is gezag een gave van God, en het moet beoefend worden als een dienst naar het voorbeeld van Christus (Mar. 10:42-45). Christus zelf is de hoogste herder van de Kerk (1 Pet. 5:4). Onder kerkelijk leiderschap verstaan katholieken vooral de drievoudige bediening van bisschop, presbyter en diaken. Pinkstergelovigen beweren dat vergelijkbare leiderschapsstructuren bestaan in klassieke pinkstergemeenten, hoewel de beoefening van supervisie soms meer diffuus kan zijn. Beide erkennen dat gezag altijd beoefend moet worden volgens de leiding van de Heilige Geest om het risico van onjuist gebruik te vermijden.

REFLECTIE OP SPECIFIEKE GEESTESGAVEN

29. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het eens dat het soevereine werk van de Heilige Geest zijn goddelijke gaven te schenken een zegen voor de Kerk is. Om echte geestesgaven moet worden gebeden, naar uitgekeken en op vertrouwd als goddelijke gaven. Toch is op veel plaatsen de beoefening van charisma's een bron van spanningen en zorg in plaats van blijdschap, verwondering, vernieuwing en opbouw van het lichaam van Christus. Leaders van zowel katholieken als pinkstergelovigen vrezen dat aan de wortel van deze spanningen een gebrek aan onderscheiding van de charisma's ligt. Dit draagt bij tot manipulatie en oneerlijke praktijken zoals het beloven van bepaalde resultaten of charisma's en aanspraken op geestelijke superioriteit van de kant van degenen die charisma's beoefenen, en dientengevolge het in diskrediet brengen van andere kerken en christenen. Katholieken en pinkstergelovigen verzetten zich tegen iedere beoefening van charisma's die hen lijkt te plaatsen boven het Woord of God. De Internationale Dialoogcommissie van Katholieken en Pinkstergelovigen koos ervoor om drie charisma's te onderzoeken die belangrijk zijn voor het kerkelijk leven, maar ook een bron van misverstand of spanning kunnen vormen: profetie, genezing en de onderscheiding van geesten. De hoop is dat deze gezamenlijke reflecties plaatselijke gemeenschappen kunnen helpen deze punten te bespreken om tot een dieper gedeelde waardering voor deze charisma's en hun beoefening te komen.

A. PROFETIE

30. De Schrift hecht grote waarde aan het charisma van profetie (Hand. 2:17-18; 1 Kor. 14:1, 39). Degenen die profeteren, zijn door

God geroepen en door de Heilige Geest geïnspireerd om de boodschap die God hen gegeven heeft te verkondigen (1 Kor. 12:10-11). In een profetische boodschap kan over de daden van God in het verleden worden gesproken; zij kan ingaan op de huidige situatie waarin God zijn volk oproept tot heiligheid, verbondstrouw en maatschappelijke gerechtigheid; of zij kan beloftes van God voor de toekomst onthullen. De woorden die door het charisma van profetie worden ingegeven hebben hun oorsprong in God en worden gegeven met het doel het volk van God op te bouwen (1 Kor. 14:3).

1. PROFETIE IN DE SCHRIFT

31. Door de hele heilsgeschiedenis heen heeft God ervoor gekozen zichzelf, zijn heilsplan en zijn bedoelingen op velerlei wijzen aan mensen te openbaren; daaronder hoort de profetie (Heb. 1:1). Profetie in het Oude Testament vormt de achtergrond voor het verstaan van het charisma van profetie in het Nieuwe Testament. God heeft bepaalde mensen geroepen in zijn naam te spreken (Ex. 4:15-16; Jes. 6:1-13; Jer. 1:4-10; enz.), waarbij zij zijn woord overbrengen en voorspraak doen voor het volk. Soms heeft God zijn boodschap geopenbaard door visioenen of dromen (Job 33:14-18; Jes. 6:1-13; Jer. 1:11-13); andere keren heeft hij dat gedaan door gedachten, indrukken of 'fluisteringen' zoals in de stille, zachte stem die Elia hoorde (1 Kon. 19:12); en in nog andere gevallen door een hoorbare stem zoals bij de jonge Samuel (1 Sam. 3:1-18).
32. Terwijl alle authentieke profetische woorden van God komen en aan de profeet doorgegeven worden door middel van goddelijke inspiratie, moet toch het menselijke niet over het hoofd gezien

- worden, daar profeten hun boodschap uitdrukten in woorden die de mensen konden begrijpen. De profeet ontving een waarneming, een visioen of een woord van de Heer en gaf deze vervolgens door op een manier die de eigen taal van de profeet, zijn persoonlijke achtergrond, opleiding en culturele context weerspiegelde. Profeten gebruikten vaak beeldspraak, symbolen of daden (Jes. 20:2-6; Jer. 13:1-11; Hos. 1:2-8, 3:1) die soms uitgelegd of toegepast moesten worden (Hos. 12:10; Ez. 20:45-49).
33. In veel opzichten handelden de profeten van het Oude Testament als de levende herinnering en het geweten van het volk door het te herinneren aan de trouw van God en aan zijn verwachtingen en verlangens voor het volk en door de herhaalde oproep zich af te keren van de zonde en God lief te hebben met heel het hart, ziel en kracht (Deut. 6:4) en de naaste als zichzelf. Soms waren hun boodschappen woorden van oordeel tegen weerspannige mensen. Een andere keer brachten zij beloften vervuld van hoop voor de toekomst (Jer. 32:36-41; Ez. 11:17-21). Vaak riep de uitdagende boodschap van profeten weerstand op of zelfs gewelddadige vervolging van de profeet (Jes. 6:9-10; Neh. 9:26; Luc. 11:49; 13:34).
34. Het volk van God werd steeds weer gewaarschuwd tegen de mogelijkheid dat het ten prooi zou vallen aan valse profeten, die niet trouw waren in het overbrengen van de boodschap van God of die beweerden goddelijke inspiratie te hebben als die er niet was (Deut. 13:1-5). Confrontaties tussen echte en valse profeten, zoals het geval was bij Jeremia en Chananja (Jer. 27:1-28:17), toonden de behoefte aan onderscheiding aan om te kunnen onderscheiden tussen wat waar en wat vals was.
35. Het Nieuwe Testament laat zien dat de tijd van profetieën niet afliep met de komst van Christus. Johannes de Doper kan beschouwd worden als de laatste van de profeten in de traditie van het Oude Testament (Jes. 40:3-5; Luc. 16:15); hij wees op Jezus als de vervulling van de messiaanse hoop van Israël (Joh. 1:26-27, 29-34). Als het vleesgeworden Woord van God is Jezus Christus de vervulling van alle eerdere Bijbelse profetie en is hij de Profeet *par excellence* (cf. Luc. 4:24, 13-33; Joh. 6:14, 7:40). Hij spreekt niet alleen het woord van God, hij is dat Woord in zijn volheid (Joh. 1:1-5; Heb. 1:1-4).
36. Bij de neerdaling van de Heilige Geest met Pinksteren werd de hele Kerk een profetische gemeenschap (Hand. 2:17-18). Alle christenen hebben een profetische rol en worden geacht profeten te zijn in een algemene zin door het evangelie te verkondigen aan de mensen om hen heen; er zijn echter ook anderen die het charisma van profetie op een specialere wijze ontvangen (1 Kor. 12:11, 29; Rom. 12:6). Profetie is een van de belangrijkste charisma's die de Heilige Geest geeft voor de opbouw van de Kerk, vooral door woorden van aansporing of troost (1 Kor. 14:1-4). Paulus spoort christenen immers aan om naar dit charisma 'te streven' (1 Kor. 13:31; 14:1). Gelovigen worden geacht profetische woorden te ontvangen, horen, onderscheiden en interpreteren binnen de geloofsgemeenschap (1 Tess. 5:19-22).
37. Het charisma van profetie werd niet alleen aan hoofdpersonen gegeven maar ook aan gewone mensen. Bijvoorbeeld, Elisabeth (Luc. 1:41-45), Zacharias (Luc. 1:18-23, 59-64), Simeon (Luc. 2:25-35) en Hanna (Luc. 2:3, 6-38) profeteerden en loofden God om zijn beloftes over de verlossing. Ook vier naamloze dochters van Filippus profeteerden (Hand. 21:9). In het Nieuwe Testament is er niet één bepaald patroon voor de beoefening van profetie. Mensen als Agabus waren rondreizende profeten die van stad naar stad gingen om hun boodschap te verkondigen (Hand. 11:27-30, 21:10-14), terwijl anderen permanent deel uit maakten van een bepaalde gemeenschap (Hand. 13:1; 1 Kor. 14:29-33).
38. De Openbaring die door de verrezen Christus aan Johannes is gegeven (Openb. 1:3) lijkt erg veel op de geschriften van de profeten van het Oude Testament. Johannes maakt gebruik van het symbolisme dat in joodse apocalyptische literatuur te vinden

is, maar hij brengt ook een aantal duidelijke profetische boodschappen over waarin Christus gelovigen en gemeenten oproept om trouw te blijven en vol te houden (vooral in Openb. 2-3), terwijl hij hen ook hoop brengt door zijn beloftes (Openb. 19:9, 21:3-8).

2. PROFETIE IN DE KERKGESCHIEDENIS

39. Na de apostolische tijd bleven de profetische gaven nog eeuwenlang een rol spelen in het leven van de Kerk. Mensen als Ignatius van Antiochië (*Aan de Filadelfiërs* 7:1-2) en Polycarpus van Smyrna (*Marteldood van Polycarpus*, 5) hebben beiden geprofeteerd. Het onderwerp profetie werd in de vroege liturgische en devotionele documenten behandeld (*Didachè* 11:3-12, 13:1, 3-4; *De pastor van Hermas* 11). In zulke documenten werden de activiteiten van profeten omschreven en werden specifieke criteria aangereikt om gemeenten te helpen echte van valse profeten te onderscheiden.
40. Christelijke geschriften uit het hele Romeinse keizerrijk stonden vol met profetische verwijzingen, in het bijzonder in de loop van de derde eeuw. Irenaeus (130-200) in Gallië (*Ten bewijze der apostolische prediking* 99; *Tegen de ketters* 2.32.4), Justinus Martyr (circa 100-165) in Rome (*Dialoog met Tryfo* 88.1), Tertullianus (180-253) in Carthago (*Verhandeling over de ziel* 2:3; 9:3-4) en Cyprianus (200-258), bisschop van Carthago, verwezen herhaaldelijk naar visioenen, dromen en de gave van profetie. Cyprianus beweerde visioenen te hebben ervaren die hem op zijn persoonlijke weg hebben geleid (*Brief* 10 [8].4.1; 16 [9].4.1; 58 [55].5.2). Hij beweerde ook dat bisschoppelijke synodes in Noord-Afrika boodschappen uit visioenen en profetieën in overweging namen bij de benoeming tot kerkelijke ambten (*Brief* 39 [33].1.1-2; 40 [34].1.1). De gaven van profetie bleven zich manifesteren zowel bij leken als bij gewijde christenen, zowel in plaatselijke gemeenten als in kloosters en conventen.
41. Het gebeurde dat degenen die beweerden namens God te spreken door een profetie spanningen veroorzaakten als zij wettige kerkelijke gezagsdragers met hun claims confronteerden. De montanisten waren zo'n groep. Montanistische overdrijvingen en het daaruit voortvloeiende wantrouwen aan de kant van kerkelijke leiders hebben het verstaan en de beoefening van profetische gaven in de toekomst ernstig verhinderd. Tegen de tijd dat de montanistische dreiging tot rust was gekomen, werd dit charisma nog maar weinig beoefend.
42. In latere eeuwen spraken scholastische theologen zoals Thomas van Aquino over het bestaan van de gave van profetie maar zonder verwijzingen te maken naar eigentijdse profeten (*Summa Theologica* II-II, 171-175). Aan de andere kant leerden protestantse hervormers dat met de gave van profetie alleen de prediking bedoeld wordt. Johannes Calvijn schreef: '... profetie [is]...niets anders dan het recht verstaan der Schrift en de bijzondere gave om haar uit te leggen' (Calvijn, *Verklaring van de Bijbel door Johannes Calvijn. Romeinen* 12:6⁸). Maarten Luther had kritiek op de 'Hemelse Profeten' van zijn tijd omdat zij alleen een 'levende stem uit de hemel' volgden. Hun optreden leidt tot een verward, gestoord, bekommerd geweten bij hun toehoorders, en zij willen dat mensen zich verbazen over hun vaardigheid, maar ondertussen wordt Christus vergeten (Luther, *Een brief aan de christenen in Straatsburg tegen de geestdrijvers*, 40-70).
43. De pinkster- en charismatische bewegingen die in de twintigste eeuw opkwamen, hebben geleid tot een nieuwe ontvankelijkheid voor geestesgaven die in het verleden vaak genegeerd of zelfs uitgesloten werden. Ten gevolge van het getuigenis van deze hedendaagse bewegingen krijgt de profetie meer ruimte om haar rol te spelen in Gods toerusting van de Kerk voor haar bediening (cf. Ef. 4:11-12). Er is een hernieuwde verwachting dat dit charisma aan gewone christenen

⁸ Vertaling door D.J. de Groot

wordt geschonken en dat de Heer regelmatig zou kunnen spreken door profetische woorden. De manifestatie van profetie toont het wezen van de profetie aan het grotere verband van de Kerk en maakt de Kerk bewuster van deze dimensie in haar leven en brengt de Kerk meer in overeenstemming met het getuigenis van de Schrift.

3. PROFETIE IN HET LEVEN VAN DE KERK

44. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het erover eens dat profetie een bredere en een striktere betekenis heeft. In de bredere betekenis deelt iedere christen in de rol van Christus als Profet, Priester en Koning en wordt geacht zich voor de profetische dienst in te zetten. Christenen beoefenen die profetische rol door de komst van het koninkrijk van God te verkondigen, door onderricht, evangelisatie, dienst en het aan de orde stellen van onrechtvaardige sociale en culturele kwesties. Dit doen zij ook door te getuigen van Jezus Christus als Heer binnen hun eigen bijzondere roeping en bij gebeurtenissen in hun dagelijks leven. Katholieken geloven bijvoorbeeld dat een trouw leven als gewijde (het leven van een monnik, non, religieuze zuster of broeder, of een gewijde leek) op zich al een profetie is van het koninkrijk dat komt en de bruiloft van het Lam (cf. Openb. 19:7). Zo kan ook het engagement van een christen voor de bevordering van gerechtigheid en vrede en het getuigen van de waarden van het koninkrijk profetisch genoemd worden.
45. In de striktere betekenis communiceert degene die de gave van profetie heeft een woord van God dat een ad hoc karakter heeft; het wordt tot mensen gericht op een bepaald moment in een specifieke context. Het kan gericht worden tot een persoon of tot een gemeente of gemeenschap die voor de eredienst bijeen is.
46. Profetie moet overeenstemmen met de Schrift en de kerkelijke leer. Een profetisch woord kan niet toegevoegd worden aan het geloofsgoed (*depositum fidei*), dat wil zeggen, wat God voor eens en altijd heeft geopenbaard (cf. Heb. 1:1-2). Het kan echter nieuwe inzichten in Gods openbaring geven door het meer expliciet te maken of door het toe te passen op de huidige context, of door de tekenen van de tijd te interpreteren, of door gebeurtenissen in de toekomst te voorspellen, of Gods daden uit het verleden in herinnering te roepen, of de gelovigen te bemoedigen of hen op te roepen tot bekering. Profetie kan komen in de vorm van visioenen, dromen of woorden van wijsheid en kennis.
47. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het erover eens dat mensen die in de Kerk van vandaag de gave van profetie ontvangen, geroepen zijn om mensen van een goed karakter te zijn die leven op een manier die overeenkomt met de gave. De beoefening van een profetische dienst in de Kerk impliceert openheid voor onderricht en correctie; wie profeteert, moet bereid zijn profetische woorden te laten beoordelen door het volk van God (1 Kor. 14:29, 38).
48. Zij zijn het er ook over eens dat een houding van openheid en ontvankelijkheid voor profetische gaven en andere gaven noodzakelijk is om de ruimte te scheppen die nodig is voor het ontwikkelen en beoefenen van deze gaven. Hoewel God de soevereine vrijheid heeft om te handelen wanneer hij wil (cf. Deut. 23:4-5; Joh. 11:49-52), kunnen wij ons openstellen om zijn gaven te ontvangen. Jezus spoort zijn volgelingen aan om te vragen, te zoeken en aan te kloppen, wat betekent dat ontvankelijkheid een sleutelrol speelt bij het ontvangen van de Geest: 'Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan... Als jullie dus, ook al zijn jullie slecht, je kinderen al goede gaven schenken, hoeveel te meer zal de Vader in de hemel dan niet de Heilige Geest geven aan wie hem erom vragen.' (Luc. 11:9-10, 13)
49. De deelnemers aan deze dialoog erkennen dat het nodig is die theologische posities aan te spreken die de gave van profetie willen marginaliseren of beweren dat deze gave verder niet nodig is omdat de Schrift daarvoor in de plaats is gekomen. De Heilige Geest is altijd aan het werk, zelfs op manieren die niet gemakkelijk opgemerkt

worden door degenen bij wie hij werkzaam is. Waar er geen verwachting is dat de Heilige Geest spreekt door de gave van profetie, zijn mensen of gemeenschappen mogelijk niet in staat de stem van de Geest te horen als hij wel spreekt, of zal de Geest er in dat geval voor kiezen helemaal niet te spreken. De Heilige Geest is vrij te handelen zoals hij wil, zoals Jezus die de beweging van de Geest vergeleek met het waaien van de wind, verkondigde: 'De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat' (Joh. 3:8).

50. In de leer van Jezus is er een verbinding tussen profetie en martelaarschap. Het martelaarschap is het meest volmaakte getuigenis van Christus dat iemand kan geven, het wordt mogelijk gemaakt door de Heilige Geest en heeft een indrukwekkend charismatisch en profetisch karakter. Jezus voorspelde tijden van vervolging en vertelde zijn leerlingen dat, wanneer zij gedaagd werden door synagogen, gouverneurs en koningen, zij zich geen zorgen moesten maken over hun antwoorden. 'Wanneer ze je uitleveren, vraag je dan niet bezorgd af hoe je moet spreken of wat je moet zeggen. Want wat je moet zeggen, zal je op dat moment worden ingegeven. Jullie zijn het immers niet zelf die dan spreken, het is de Geest van jullie Vader die in jullie spreekt' (Mat. 10:19-20). In de patristische tijd beriepen christenen zich steeds weer op deze belofte die een bron van kracht was als zij voor overheidsfunctionarissen beleden dat zij volgelingen van Jezus waren (Cyprianus, *Brief 10* [8].4.1; 58 [55].5.2; 76:5; 81 [82].1).
51. De vervolging van christenen was een realiteit vanaf het begin van de christelijke geschiedenis. Het is verdrietig en betreurenswaardig dat het nog steeds zo is; echter, indachtig de opmerking van Tertullianus: 'Het bloed van martelaren is het zaad van de Kerk' (*Apologie* 50.13).⁹ Samen bevestigen katholieken en pinkstergelovigen dat wanneer christenen te lijden

hebben onder discriminatie, vervolging of martelaarschap vanwege hun belijdenis van Christus in woord en daad, zij de gave van profetie uitoefenen. De rol van de Heilige Geest en van de gave van profetie moet erkend worden in alle gesprekken over het 'oecumenisme van het martelaarschap'.

B. GENEZING

52. In het Nieuwe Testament wordt de genezing gerekend onder de gaven die de Heilige Geest schenkt tot de opbouw van de Kerk (1 Kor. 12:9, 28, 30). Het bestaan van deze gave, die de liefde en het mededogen van God voor zieken openbaart, geeft reden tot diepe dankbaarheid tegenover God. De gave van genezing slaat niet alleen op lichamelijke genezing maar ook op andere vormen van genezing zoals relationele, psychologische, emotionele en geestelijke.
1. GENEZING IN DE SCHRIFT
53. Genezing vormt een belangrijk deel van de Bijbelse openbaring in zowel het Oude als het Nieuwe Testament. In het Oude Testament openbaart God zich als de God van het verbond die zijn volk geneest: 'Ik, de HEER, ben het die jullie geneest' (Ex. 15:26; cf. Ex. 23:25-26). Zijn beloftes hebben betrekking op zowel lichamelijke als geestelijke heelheid: gehoorzaamheid aan God brengt de goddelijke zegen, een goede gezondheid en een lang leven (Deut. 7:12-15; Spr. 3:7-8), terwijl ongehoorzaamheid leidt tot vloek van ziekte of een voortijdige dood (Deut. 28:15-68). Hoewel ziekte behoort tot het kwaad waarmee alle mensen gekweld worden vanwege de zonde (Ps. 38:4, 107:17), is het verkeerd te veronderstellen dat ziekte per se uit persoonlijke zonde volgt zoals het boek Job duidelijk maakt.
54. Het Oude Testament bevat enkele voorbeelden van individuele genezing, inclusief de genezing van onvruchtbare vrouwen zoals Sara (Gen. 21), Rebekka (Gen. 25:21), Rachel (Gen. 29:31, 30:22), de moeder van Simson (Richt. 13) en Hanna (1

⁹ Semen est sanguis Christianorum.

Sam. 1). Door de profeten Elia en Elisa genas God ziektes als melaatsheid (2 Kon. 5:17-18) en bracht hij zelfs dode mensen weer tot leven: de zoon van de weduwe (1 Kon. 17), de zoon van de Sunamitische vrouw (2 Kon. 4) en de man die in het graf van Elisa geworpen werd (2 Kon. 13:21). Tijdens de donkere periode van de Babylonische ballingschap spraken de profeten over het toekomstige herstel van het volk van God door de komst van de Messias, de Dienaar van de HEER (Jes. 42:1, 53:11). Eén van de belangrijke tekenen van de komst van de Messias zouden opmerkelijke wonderen van genezing zijn (Jes. 35:4-6, 42:6-9, 61:1).

55. De Evangelien beschrijven de vervulling van deze beloftes in Jezus, die het koninkrijk van God verkondigde en zichtbaar maakte door wonderen, genezingen en uitdrijvingen (Mat. 4:23; Mar. 1:34; Luc. 6:17-19). De genezingen van Jezus vormen een belangrijke dimensie van zijn openbare dienst, die een getuigenis is van het radicaal nieuwe van het koninkrijk. 'Hij trok rond in heel Galilea; hij gaf er onderricht in de synagogen, verkondigde het goede nieuws van het koninkrijk en genas iedere ziekte en elke kwaal onder het volk' (Mat. 4:23). In zijn eerste preek, in Nazareth, verkondigde Jezus het eschatologische jubeljaar,¹⁰ waarbij hij de bevrijding uit slavernij van zonde, Satan en ziekte aankondigde (Luc. 4:18-19). Zijn genezingen vloeien voort uit zijn werk van verzoening (Jes. 53:4-5; Mat. 8:16-17). Zij openbaren de barmhartigheid en het mededogen van God met allen die lijden en zijn voortekenen van zijn definitieve overwinning op het kwaad door zijn kruis en opstanding. Zij zijn de voorbode van de nieuwe schepping waardoor de mensheid in de volheid van leven wordt hersteld. Zo spreekt het boek Openbaring over de levensboom in het hemelse koninkrijk, waarvan de bladeren dienen voor de genezing van de volkeren (Openb. 22:2).
56. Veel van de genezingsverhalen in het Evangelie benadrukken hoe belangrijk het

geloof van de ontvanger is. Jezus vraagt: 'Geloof u dat ik dit kan doen?' (Mat. 9:28) en vermaant: 'Wees niet bang, maar blijf geloven' (Mar. 5:36). Heel vaak zegt hij tot de mensen die hij genezen heeft: 'uw geloof heeft u gered' (Mat. 9:22; Mar. 5:34, 10:52; Luc. 7:50, 8:48, 17:19, 18:42). De genezingen bieden Jezus een gelegenheid tot onderricht over het geloof (Mat. 8:5-13, 17:14-21) en gehoorzaamheid (Mat. 7:21-23, 8:2-4, 12:43-45). Zij bevestigen dat hij degene is die het gezag heeft om zonden te vergeven (Mat. 9:1-8) en die is gekomen om de verworpene op te richten (Mat. 8:2-4, 9:20-22, 15:21; Luc. 7:11-17, 13:10-17, 17:11-19).

57. De Evangelien geven aan dat de invloed van boze geesten soms een factor is die bijdraagt aan ziektes of beperkingen. Jezus sprak over de vrouw die achttien jaar voorovergebogen was als een door Satan gebondene (Luc.13:16). Zijn genezingen van een doofstomme bezetene (Mat. 9:32-33; cf. Luc. 11:14), een blinde en doofstomme bezetene (Mat. 12:22) en een epileptische jongen met een stomme en dove geest (Mat. 17:14-18; Mar. 9:25) impliceren dat in deze gevallen de aandoeningen een onderliggende demonische oorzaak hadden.
58. De uitzending van zijn apostelen door Jezus om het koninkrijk te verkondigen hield ook de opdracht in om zieken te genezen en andere grote daden te verrichten (Mat. 10:1, 7-8). Later gaf Jezus de zeventig, die hij twee aan twee uitzond, de macht om te genezen (Luc. 10:1-12). Na zijn opstanding noemt de verrezen Heer genezing van de zieken door handoplegging één van de tekenen die gelovigen zullen vergezellen als zij het evangelie verkondigen (Mar. 16:18).
59. De Handelingen beschrijven de vervulling van deze zending in de vroege Kerk na de uitstorting van de Heilige Geest met Pinksteren, waardoor Jezus' leerlingen de kracht kregen om van hem te getuigen (Hand. 1:8, 2:1-4). Genezingen, gedaan 'in de naam van Jezus', dat wil zeggen door zijn aanwezigheid en macht, vormden een

¹⁰ Of 'genadejaar'.

belangrijk deel van de dienst van de apostolische Kerk, vooral door Petrus (Hand. 2:43, 3:1-8, 5:12, 15, 9:27, 32-42) en Paulus (Hand. 14:3, 16:7, 19:11-12). Andere leerlingen die werden ingezet om zieken te genezen waren Filippus en Ananias (Hand. 8:7-8, 9:17-18).

60. De brieven van het Nieuwe Testament tonen aan dat genezingen een doorgaand onderdeel waren van het leven van de Kerk. Paulus beschrijft genezing als een gave van de Heilige Geest die op speciale wijze aan sommigen wordt gegeven (1 Kor. 12:9, 28, 30), maar genezing gebeurt ook door gebed en zalving door de oudsten van de gemeente (Jak. 5:14-15) en door het gebed van gewone gelovigen (Jak. 5:16). Zo openbaart het Nieuwe Testament dat de dienst van genezing deel uitmaakt van het gewone leven van de Kerk.

2. GENEZING IN DE KERKGESCHIEDENIS

61. De geschriften van de kerkvaders geven aan dat genezingen, uitdrijvingen en wonderen doorgingen in de eerste eeuwen van de Kerk. De geschriften van Justinus, Origenes, Irenaeus en Tertullianus, bijvoorbeeld, tonen aan dat genezingen en uitdrijvingen vaak door gewone christenen verricht werden, in het bijzonder in samenhang met evangelisatie. Irenaeus schreef:

Degenen die werkelijk zijn leerlingen zijn door zijn genade te ontvangen doen wonderen in zijn naam om zo het welzijn van anderen te bevorderen naar de gave die een ieder van hem heeft ontvangen. Want sommigen drijven zeker en waarachtig duivels uit en het komt regelmatig voor dat degenen die gereinigd zijn van kwade geesten zowel in Christus geloven als zich bij de Kerk aansluiten. Anderen hebben voorkennis van dingen die komen gaan: ze zien visioenen en spreken profetieën uit. Weer anderen genezen zieken door handoplegging waardoor ze gezond worden. Ja, zelfs doden

werden opgewekt en verbleven nog vele jaren onder ons (Irenaeus, Adversus haereses [‘Tegen de ketters’] 2.32.4).¹¹

62. Na verloop van tijd werd de bediening van exorcisme beperkt tot speciaal bevoegde mensen. Ook bestond er een groeiende tendens om aan te nemen dat de gave van genezing alleen voorkwam bij mensen van uitzonderlijke heiligheid of religieuzen die strikt ascetisch leefden.
63. Volgen we de ontwikkeling van het christendom in Europa dan zien we dat genezingen en wonderen een rol bleven spelen in het christelijk leven. Onder katholieken bleef het geloof in wonderbaarlijke genezingen door de eeuwen heen bestaan, in het bijzonder bij heiligdommen en door de voorspraak van heiligen. Maar in de moderne tijd heeft de opkomst van de wetenschap geleid tot de wijdverspreide tendens ziekte en genezing alleen te zien in fysiologische termen. Na de Reformatie neigden protestantse christenen ertoe wonderbaarlijke genezingen te negeren of te ontkennen als katholieke claims op het miraculeuze. De Verlichting leidde met de verwerping van het transcendente tot grotere scepsis over het miraculeuze.
64. Nieuwe aandacht voor genezing onder protestanten kwam in de negentiende eeuw op met de heiligingsbeweging, die verder versterkt werd door de opkomst van de pinksterbeweging in de twintigste eeuw. Pinkstergelovigen benadrukken dat genezing nauw verbonden is met het verzoeningswerk van Christus (Jes. 53:4-5, Mat. 8:16-17) en daarom deel moet uitmaken van de prediking van het evangelie.

3. GENEZING IN HET LEVEN VAN DE KERK

65. Pinkstergelovigen en katholieken zijn eensgezind in de opvatting dat Christus vandaag doorgaat met genezen, zelfs op wonderbaarlijke wijze. Christus' hele verlossingswerk is een werk van genezing,

¹¹ Vertaald uit het Latijn.

omdat hij de mensheid geneest van al zijn geestelijke en lichamelijke gebrokenheid die door zonde veroorzaakt is inclusief uiteindelijk de dood zelf.

66. Genezing is een wezenlijke dimensie van de dienst van de Kerk. Genezingen gebeuren door hen die de gave van genezing hebben als wel door het geloof en het gebed van gewone gelovigen. Katholieken erkennen ook genezingen door de voorspraak van heiligen, in het bijzonder van Maria, de moeder van de Heer (cf. Luc. 1:43), in heilige plaatsen als Lourdes en door de sacramenten, vooral de Eucharistie, de verzoening en de ziekenzalving. De meeste pinkstergelovigen geloven dat de Maaltijd des Heren genezing kan brengen; het is gebruikelijk bij pinkstergelovigen om mensen met olie te zalven voor genezing. Veel pinkstergelovigen sturen zakdoeken die gezalfd zijn of waarover een gebed voor genezing is gesproken aan de zieken vanuit het geloof dat zulke daden overeenkomen met de daden van Paulus in Handelingen 19:11-12.
67. Genezingen hebben een bijzondere betekenis in de context van de verkondiging van het evangelie, want zij zijn een levendig teken van de liefde van God en de werkelijkheid van het koninkrijk. Jezus' opdracht aan zijn leerlingen om het evangelie te verkondigen in woord, tekenen en wonderen geldt nog steeds (cf. Mar. 16:17-18). Net als in het Nieuwe Testament ging de evangelisatie van nieuwe gebieden in de geschiedenis van de Kerk vaak vergezeld van een opvallende overvloed aan genezingen.
68. Katholieken en pinkstergelovigen erkennen dat God mensen ook heelt door gewone medische middelen. De pastorale zorg voor zieken, inclusief gezondheidszorg en counseling, is dus een belangrijk onderdeel van de dienst van de Kerk (Mat. 25-36). Deze diensten zijn een manier om mee te werken met Gods helende werk.
69. Het erkennen van de werkelijkheid van goddelijke genezing is niet bedoeld als ontkenning van de realiteit van het lijden of van het gegeven dat God vaak een groot goed voortbrengt uit het lijden. Pinkstergelovigen en katholieken erkennen dat het lijden, wanneer het in geloof aanvaard wordt, een uniek vermogen heeft om een mens meer volledig aan Christus gelijkvormig te maken. Het geduldig verdragen van het lijden is een mysterieuze bron van genade voor de lijdende en voor anderen (cf. 2 Kor. 4:11-12; Kol. 1:24).
70. Genezing is een vrije gave van God, niet iets dat verworven of verdiend is. Verwachtingsvol geloof kan een persoon echter voorbereiden om genezing te ontvangen. Heel vaak wekt een genezing de ontvanger en anderen op tot groter geloof. Ook kan vergeving en het loslaten van wrevél een mens ontvankelijk maken voor genezing (cf. Mar. 2:1-12). In het gebed voor zieken is het soms nodig geesten te onderscheiden om te kunnen beoordelen of bevrijding van de invloed van boze geesten nodig is.
71. De gave van genezing is niet per se een teken van heiligheid (Mat. 7:22-23; Hand. 3:12). Aan de andere kant, heiligheid maakt een mens ontvankelijker voor de Heilige Geest en zijn gaven. De gave van genezing is niet bedoeld om uitgeoefend te worden in isolement, maar in gemeenschap met de Kerk.
72. Beweringen van genezing kunnen soms onwaar zijn en echte genezingen kunnen zelfs misbruikt worden voor persoonlijk gewin of prestige of voor proselitisme. Aangezien de gave van genezing het risico bevat van overdrijving en manipulatie van kwetsbare mensen, is er behoefte aan voorzichtige en voortdurende onderscheiding. Het is een teken van wijsheid om een bewering van een genezing voor zover mogelijk te laten controleren door medische professionals (cf. Mar. 1:44), maar zonder te suggereren dat er geen genezing is geweest tenzij het is bevestigd. Wanneer genezingen plaatsvinden, is de juiste reactie God te loven en te danken (cf. Luc. 17:17-18). Het is ook nodig zieken voor te bereiden ingeval hun gebeden niet worden beantwoord zoals zij verwacht

hadden. Soms kan genezing komen in de vorm van blijde aanvaarding van iemands lijden (cf. 2 Kor. 12:8-10), of zelfs van de dreigende dood.

C. ONDERSCHIEDING VAN GEESTEN

73. Katholieken en pinkstergelovigen verstaan onderscheiding van geesten allebei als de gave van het onderscheiden van de bron van een geestelijke uiting, of het de Heilige Geest is, een boze geest of alleen een menselijke geest. Deze gave stelt het volk van God in staat te onderscheiden tussen wat waar en wat onwaar of fout is. Wat waar is, komt van de Geest van God, terwijl wat onwaar is uit andere bronnen voort komt. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het globaal met elkaar eens over de interpretatie van centrale schriftteksten met betrekking tot onderscheiding.¹² Er zijn echter enkele verschillen met betrekking tot het gebruik van deze gave in het christelijk leven van alledag.

1. ONDERSCHIEDING VAN GEESTEN IN DE SCHRIFT

74. Hoewel de term 'onderscheiding' niet vaak gebruikt wordt in de Schrift zijn de Bijbelse onderrichting en het aantal voorbeelden van onderscheiding overvloedig. Het belang van het onderscheiden tussen waarheid en dwaling, tussen echte en valse profeten, wordt levendig verhaald in het hele Oude Testament (1 Kon. 18:20-40; Jer. 23:9-22; Ez. 13:1-23), in de leer van Jezus in de Evangeliën (Mat. 7:15-20) en in de vroege Kerk (bijv. Ananias en Saffira, Hand. 5:1-11; of de slavin die een geest van waarzeggerij had, Hand. 16:16-18). Gaven van de Heilige Geest worden beoefend met het oog op de groei van het hele lichaam van Christus, omwille van de mensheid en in overeenstemming met de naastenliefde, die de ware maatstaf van alle charisma's is (cf. 1 Kor. 13).

75. Een sleutelpassage over de onderscheiding van geesten in het Nieuwe Testament is te vinden in de lijst van geestesgaven van

Paulus in 1 Kor. 12:8-11: 'Aan de één wordt door de Geest...geschonken...de kracht...om te profeteren, om te onderscheiden wat wel en wat niet van de Geest afkomstig is [*diakrisis pneumatou*]....Al deze gaven worden geschonken door een en dezelfde Geest, die ze aan iedereen afzonderlijk toebedeelt zoals hij wil.' Paulus waardeert niet alleen de gaven die boodschappen van God bekend maken (een woord van kennis, een woord van wijsheid, profetie, tongentaal en de uitleg van tongen), maar ook de gave om de waarachtigheid van die boodschappen te onderscheiden, een onderscheiding die nodig is omdat zij door feilbare mannen en vrouwen worden overgebracht.

76. In 1 Korintiërs 14, waar Paulus aanwijzingen geeft aangaande de orde in de openbare eredienst, lijkt hij op onderscheiding te wijzen als een gave die even gebruikelijk was als profetie; deze was nodig wanneer profetische gaven werden uitgeoefend, opdat de Kerk kon bepalen of zij geestelijk opbouwend waren voor de verzamelde gelovigen. De aanwijzing van Paulus was dat twee of drie mensen mochten profeteren in een eredienst, wat gevolgd zou worden door de onderscheiding van de rest van de aanwezigen: 'daarna moeten de anderen het beoordelen' (1 Kor. 14:29). Dus, een zekere mate van onmiddellijke onderscheiding was een vast onderdeel van de spontane geestesgaven in de openbare eredienst.

77. Het is de geregelde praktijk van onderscheiding die de verzamelde gemeenschap in staat stelt andere charisma's vrijelijk te uiten in een sfeer van steun en bemoediging en bereidheid verantwoordelijkheid af te leggen. Dit wordt bevestigd in de duidelijke vermaning van Paulus aan de gemeente in Tessalonica: 'Doof de Geest niet uit en veracht de profetieën niet die hij u ingeeft. Onderzoek alles, behoud het goede en vermijd elk kwaad, in welke vorm het zich ook voordoet' (1 Tess. 5:19-21). De gelovigen moesten de

¹² Al in de eerste fase van de Dialoog tussen Rooms-Katholieken en Pinkster-christenen (1972-1989)

bevestigden beide tradities het mandaat van de Schrift voor geestelijke onderscheiding. (cf. Eindrapport I, 38)

vrijheid van de Heilige Geest omarmen en de charisma's beoefenen in volle verwachting dat dezelfde Geest hen de gave van onderscheiding van geesten zou schenken, die hen zou helpen zich te beschermen tegen een valse leer en verdeeldheid.

78. Niet iedere profetie of andere charismatische manifestatie zou meteen aanvaard moeten worden. Jezus vertelde zijn leerlingen dat valse profeten zouden opstaan als wolven in schaapskleren (Mat. 7:15). De apostel Paulus waarschuwde dat woeste wolven de kudde niet zouden ontzien (Hand. 20:29). De eerste brief van Johannes waarschuwde ook voor de aanwezigheid van valse profeten die in de Kerk verwarring zouden stichten als er geen onderscheiding van geesten was (1 Joh. 2:18, 22; 4:1). Johannes benadrukte hoe belangrijk onderscheiding was om de echtheid en de orthodoxie (rechtzinnigheid) van hen die beweerden dat zij een boodschap hadden voor de Kerk te kunnen verifiëren:

*Geliefde broeders en zusters,
vertrouw niet elke geest.
Onderzoek altijd of een geest van
God komt, want er zijn veel valse
profeten in de wereld verschenen.
De Geest van God herkent u
hieraan: iedere geest die belijdt
dat Jezus Christus als mens
gekomen is, komt van God. Iedere
geest die dit niet belijdt, komt niet
van God....Hieraan kunnen we de
geest van de waarheid en de geest
van de dwaling herkennen. (1 Joh.
4:1-6)*

79. In de hele geschiedenis en in onze tijd staan katholieken en pinkstergelovigen over de hele wereld steeds weer voor uitdagingen met betrekking tot een goed verstaan en de beoefening van de charisma's. De Kerk moet dus doorgaan diegenen te toetsen die beweren gaven van de Geest te hebben ontvangen om te onderscheiden of zij van God afkomstig zijn. Onderscheiding waarborgt de orthodoxie, en de juiste beoefening ervan leidt altijd tot ware

belijdenis en getuigenis van de persoon en het werk van Jezus Christus.

2. DE BEOEFENING VAN HET CHARISMA VAN DE ONDERSCHIEDING VAN GEESTEN
80. Pinkstergelovigen en katholieken bevestigen samen het bijzondere gewicht dat de Schrift geeft aan de voortdurende noodzaak van onderscheiding in het leven van de Kerk. De verschillen in nadruk op de beoefening van onderscheiding hebben veel te maken met andere basale verschillen tussen katholieken en pinkster-gelovigen, zoals de rol van traditie, de accenten die gelegd worden op persoonlijke en gemeenschappelijke spiritualiteit en de mate van verwachting met betrekking tot charismatische uitingen van de Heilige Geest.
81. Over het algemeen gebruiken katholieken de term onderscheiding in een bredere betekenis in het dynamisch proces van het zoeken naar de waarheid en de wil van God. Vanuit dit perspectief is er sprake van onderscheiding wanneer de Heilige Geest een mysterieuze dialoog aangaat met een mens en die leidt in het antwoord geven aan God. Voortdurende geestelijke onderscheiding leidt tot een grotere rijpheid in het christelijk leven: 'U moet...veranderen door uw gezindheid te vernieuwen, om zo te ontdekken wat God van u wil en wat goed, volmaakt en hem welgevallig is' (Rom. 12:2). Toch krijgen katholieken van pinkstergelovigen een grotere waardering voor de meer specifieke momenten waarop de beoefening van een gave van onderscheiding bijdraagt aan de bescherming en de opbouw van de christelijke gemeenschap.
82. Pinkstergelovigen daarentegen richten zich eerder op onderscheiding in de meer specifieke zin van 'de onderscheiding van geesten' (1 Kor. 12:10). Veel pinkstergelovigen geven een grotere voorkeur aan de onderscheiding die door het charisma gebeurt dan aan het gewone gezamenlijke proces van onderscheiding (Hand. 6:1-6, 15:1-35); allen erkennen echter dat dit proces wezenlijk is om de wil van God te onderscheiden als wel de gezindheid van de gemeenschap (cf. Hand. 15:6-7). Net

als katholieken zijn ook pinkstergelovigen er op gericht de wil van God te zoeken en te doen. Zij zoeken Gods wil door gebed, Bijbelstudie en overleg met ervaren gelovigen en leiders; zij nemen ook zulke factoren als persoonlijke verlangens, mogelijkheden, omstandigheden e.d. in acht. Hoewel de term 'onderscheiding' niet altijd voor dit proces van het zoeken van de Gods wil wordt gebruikt, is het toch wel een proces van onderscheiding. Van pastores van pinkstergemeenten wordt verwacht dat zij als herders van hun kudde leiding geven aan hun gemeenten, waarbij zij vaak het eerste inzicht in het onderscheidingsproces geven en de eindverantwoordelijkheid voor de genomen besluiten dragen.

83. Onder pinkstergelovigen zijn degenen die erkend worden vanwege hun vermogen tot onderscheiding of vanwege hun geestelijke volwassenheid vaak degenen die de Schrift goed kennen, en 'wier zintuigen door ervaring geoefend zijn om onderscheid te maken tussen goed en kwaad' (Heb. 5:14). Hiertoe behoren vaak de pastorale staf van een gemeente, de ouderlingen en anderen die erkend worden vanwege hun wijsheid en betrouwbaarheid. Dit betekent echter niet dat de 'onderscheiding van geesten' iets anders is dan een charisma, maar het feit dat het een charisma is, betekent niet dat het geen rationele component heeft.
84. Onderscheiding kan binnen de pinkstergemeenschap lopen volgens rationele gedachtelijnen (Mat. 7:20; Hand. 13:1-3, 15:6-21; 1 Tess. 5:19-22; 1 Joh. 4:1-3), het rationele overstijgen of intuïtief van aard zijn (Hand. 16:16-18). Soms wordt het gedaan door groepen zoals in 1 Kor. 14:29, waar de één profeteert en de anderen opgedragen wordt te wegen wat er gezegd is. Vaak gebeurt het proces van onderscheiden, vooral op plaatselijk niveau, op een nuttige en bevrijdende manier binnen de geloofsgemeenschap. Dit kan in de context van mondelinge gebedsintenties, tijden van gezamenlijk gebed of persoonlijke getuigenissen gebeuren; ook in charismatische uitingen, in het bijzonder profeteren, woorden van wijsheid, woorden van kennis, tongentaal met of zonder

begeleidende uitleg; in tijden van persoonlijk gebed rond het altaar; in het samen lezen en bespreken van de Bijbel, het verkondigen van het Woord van God of het luisteren naar de verkondiging van het Woord van God. Het mag verder duidelijk zijn dat indien op grond van onderscheiding een woord of daad in zulke omstandigheden het gezag heeft van de Heilige Geest, het gezag van deze gebeurtenis slechts een ad hoc karakter heeft. Met andere woorden, zulk gezag is beperkt tot een bepaalde gebeurtenis of plaats.

85. Pinkstergelovigen erkennen dat zij in hun geschiedenis over het algemeen prioriteit gegeven hebben aan de *praktijk* van de onderscheiding, vaak zonder zich bezig te houden met gedegen theologische reflectie op het onderwerp. Pinkstergelovigen erkennen ook dat de beoefening van de onderscheiding in hun gemeenten niet altijd consistent en betrouwbaar gebleken is. De praktijk bij pinkstergelovigen om te anticiperen op of te zoeken naar een onmiddellijke manifestatie van de aanwezigheid van de Heilige Geest in hun midden kan soms leiden tot de verwachting dat de gave van onderscheiding zich automatisch of als routine zal aandienen. Het bestaan van zulke praktijken duidt op de noodzaak van beter onderricht over dit onderwerp alsook gemeentelijke discipline binnen de pinkstergemeenschap en de blijvende behoefte aan onderscheiding bij degenen aan wie het in het bijzonder toevertrouwd is om over onderscheiding te oordelen.
86. Katholieken geloven dat 'onderscheiding van geesten' nodig is om de goddelijke oorsprong van een charisma vast te stellen (Tweede Vaticaans Concilie, *Constitutie Over de Kerk* 12, cf. ook Catechismus van de Katholieke Kerk par. 800, 801) en dat, in overeenstemming met 1 Kor. 12:10, de onderscheiding zelf al een charisma is, een gave van de Heilige Geest en niet slechts een sociaal gemeenschappelijk proces uitgevoerd door het menselijk handelen. Hoewel de katholieke Kerk geen specifieke leer over de geestesgaven of de onderscheiding van geesten heeft

ontwikkeld, heeft dit charisma zich door de hele geschiedenis van de Kerk heen in diverse vormen verwezenlijkt. Deze maken deel uit van het geestelijk erfgoed van de Kerk.

87. Zelfs bij de uitoefening van dit charisma is er geen algemeen model of één vast patroon. Vaak is de onderscheiding van geesten opgenomen in het breder proces van onderscheiding verstaan als het zoeken naar waarheid en de wil van God op zowel persoonlijk als kerkelijk niveau.
88. Katholieken geloven dat gewijde ambtsdragers een specifieke verantwoordelijkheid hebben in het herkennen en onderscheiden van de charisma's van de gelovigen. 'Door de geesten te beproeven of ze uit God zijn, moeten zij in een geest van geloof de velerlei genadegaven van de leken, zowel de eenvoudige als de hogere gaven, trachten te ontdekken en deze met vreugde erkennen en met ijver hoger trachten op te voeren.' (Tweede Vaticaans Concilie, *Decreet over het leven en dienst van de priesters* 9) De gave van onderscheiding wordt door het gewijde ambt uitgeoefend, vooral in de geestelijke begeleiding van de gelovigen, inclusief het sacrament van verzoening. Als charisma echter kan de onderscheiding van geesten door de Heilige Geest aan iedere gelovige worden verleend. Onderscheiding is een oefening waarin geestelijken en leken een complementaire rol hebben. Degenen die de gave van onderscheiding ontvangen hebben, dienen de Kerk in gemeenschap met pastores, die in de Kerk de eindverantwoordelijkheid hebben voor het onderscheiden van gaven. Katholieken vieren dankzij de Katholieke Charismatische Vernieuwing de laatste decennia ook de vernieuwing van de ervaring van de charisma's waarvan de regelmatige praktijk van de gave van onderscheiding van geesten deel uitmaakt.
89. Zowel katholieken als pinkstergelovigen erkennen dat, hoe dichter iemand tot God nadert, des te beter iemand in staat is zijn wil te onderscheiden en te begrijpen wat waar is; hoe meer iemand 'wandelt in de

Geest' (Gal. 5:25), des te gemakkelijker iemand zijn beweging en zijn werk kan herkennen. Door heel de geschiedenis heen heeft God de Kerk met heilige mannen en vrouwen gezegend die een bepaald intuïtief besef hebben van wat uit God is. Doeltreffende voorvallen van de onderscheiding van geesten vloeien vaak voort uit de hechte relatie die diegene heeft met de Heer die deze gaven uitdeelt.

90. Met de hernieuwde aandacht voor charismatische manifestaties in de hele Kerk kwam ook de erkenning van de noodzaak om echte manifestaties te onderscheiden van uitingen die zich voordoen als echte. Over de hele wereld staan zowel katholieken als pinkstergelovigen voor de uitdaging met betrekking tot een juiste beoefening van charisma's, in het bijzonder de onderscheiding van geesten. Pinkstergelovigen en katholieken hebben vaak onderricht nodig om de echte woorden van de Heer te onderscheiden van hun eigen vrome wensen. De Kerk moet dus charisma's blijven toetsen om te kunnen onderscheiden of zij van God zijn.

PASTORAAL TOEZICHT OP DE BEOEFENING VAN CHARISMA'S

91. Katholieken en pinkstergelovigen verwelkomen en vieren de grote verscheidenheid aan charisma's in beide tradities; zij zijn een teken van de vitaliteit in de Kerk. Katholieken en pinkstergelovigen onderkennen dat zij geroepen zijn goede beheerders te zijn van deze gaven: 'Laat ieder van u de gave die hij van God gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen, zoals het goede beheerders van Gods veelsoortige gaven betaamt' (1 Pet. 4:10).
92. Zoals het geval was in de omgang van Paulus met de vroege Kerk, zo kan de beoefening van charisma's ook vandaag een factor worden in de spanningen en verdeeldheid onder christenen. Om doeltreffend om te gaan met de pastorale uitdagingen die ontstaan bij het gebruik van charisma's, moeten christelijke gemeenschappen en hun leiders toezicht houden en verantwoording vragen (1 Kor. 14:26-33; 1 Tess. 5:19-22) 'en de eenheid van de Geest door de band van de vrede bewaren' (Ef. 4:3). Pastoraal toezicht houdt in het verwelkomen en bevorderen van de charisma's, ze onderscheiden, de coördinatie van een harmonieuze uitoefening ervan onder gelovigen en de begeleiding ervan om het beste de zending van de Kerk te dienen.
93. Het is God die altijd 'onze harten doorgrondt' (1 Tess. 2:4); uiteindelijk is hij het die oordeelt; alle menselijke onderscheidingen worden aan hem onderworpen. Maar tegelijkertijd helpt hij ons te onderzoeken, te onderscheiden en ernaar te handelen.
94. Aangezien charisma's aan alle gelovigen worden uitgedeeld, heeft de hele gemeenschap een verantwoordelijkheid voor het verifiëren van het werk van de Geest. Onderscheiding is een wezenlijk en continu proces in het christelijk leven zowel op het persoonlijke als op het kerkelijke niveau. Katholieken en pinkstergelovigen stellen hun vragen om onderscheiding onder het hoogste gezag van het Woord van God (dat voor katholieken ook de Traditie omvat), geleid door de Heilige Geest en de kerkelijke leer. Bij het proces van onderscheiding kijken christelijke gemeenschappen naar de *regula fidei* (de regel van het geloof) en de pastorale leiding en zijn zich ervan bewust dat de rede en de ervaring ook een rol spelen. Het is duidelijk dat onze diverse gemeenschappen verschillende en elkaar aanvullende visies hebben in hun verstaan en praktijk met betrekking tot deze niveaus van gezag.
95. Katholieken en pinkstergelovigen hebben de volgende criteria voor de beoefening van onderscheiding gemeenschappelijk:
- De manifestatie van een charisma moet in overeenstemming zijn met de Schrift en een geloof weergeven dat geworteld is in de geest van Christus (cf. 1 Kor. 2:16);
  - Zij moet overeenkomen met de leer van de Kerk en de *sensus fidelium* (aanvoelen van de gelovigen);¹³

---

¹³ De Catechismus van de Katholieke Kerk wijdt enkele verhelderende artikelen aan de bovennatuurlijke geloofszin (91-93). 'Alle gelovigen hebben deel aan het verstaan en het doorgeven van de geopenbaarde

waarheid. Ze zijn gezalfd met de heilige Geest die hen onderricht en naar de volle waarheid leidt.' (91) 'De gemeenschap als geheel van de gelovigen (...) kan niet dwalen in het geloof; en zij manifesteert dit bijzonder

- Zij moet de Kerk opbouwen door de bevordering van eenheid en liefde;
  - De gelovige die het charisma beoefent moet geestelijk en moreel volwassen zijn;
  - De gelovige die het charisma beoefent moet open staan voor pastorale leiding.
96. Onderscheiding mag beschouwd worden als een geestelijke wijsheid en een aangeleerde praktijk in de dynamiek van het christelijk leven onder leiding van de Heilige Geest; het kan niet gereduceerd worden tot enkel een stel regels of een methode van evaluatie. Er is een wijze van onderscheiding die boven het rationele uitgaat, een geestelijke gevoeligheid die een intuïtieve dimensie heeft.
97. Katholieken benadrukken dat de kerkelijke dimensie wezenlijk is voor de onderscheiding. Het hele volk van God wordt geroepen de beweging van de Geest te onderscheiden. En toch is geen charisma uitgezonderd van onderwerping aan de herders van de Kerk. Terwijl katholieken binnen deze structuur opereren, verwelkomen zij tegelijkertijd de uitnodiging van de pinkstergelovigen om opener te zijn voor de verrassende wegen van de Geest en zijn manifestaties.
98. Pinkstergelovigen benadrukken de verantwoordelijkheid van iedere afzonderlijke gelovige om charisma's te verwachten, te beoefenen en te onderscheiden. Omwille van de verantwoording moet de onderscheiding van charisma's in de gemeenschap en niet in afzondering gebeuren. De diversiteit in de kerkelijke structuur van de pinksterbeweging en de hoge mate van autonomie bij onafhankelijke pinkstergemeenten vormen een uitdaging voor hun vermogen om voldoende verantwoording te garanderen. Bij pinkstergelovigen groeit de erkenning van de waarde van de kerkelijke gemeenschap en van de samenwerking met de leiding; hierin vinden zij een gemeenschappelijke grond met en een positief voorbeeld van katholieken. Vanuit hun onderscheiden startposities aanvaardden katholieken en pinkstergelovigen de mogelijkheid om van elkaars tradities te leren en in hun respectieve benaderingen op te nemen wat zij geleerd hebben.
99. Katholieken en pinkstergelovigen zijn het erover eens dat er een grote behoefte is aan theologisch onderwijs en vorming op alle niveaus, zowel voor de gelovigen als voor hun leiders. Deze vorming zou ook onderwijs in de theologie van de charisma's en hoe zij op de juiste wijze beoefend worden moeten inhouden. Zulk onderwijs en vorming zullen helpen de gezondheid en de groei van christelijke gemeenschappen naar volwassenheid te waarborgen.
100. Het verstaan, de beoefening van charisma's en het toezicht erop vragen om een diepe persoonlijke relatie met God. Charisma's floreren in het bijzonder in een omgeving waar voortgaande geestelijke groei in zowel enkelingen als in de gemeenschap als geheel wordt aangemoedigd. Met betrekking tot de charisma's in het christelijk leven in het algemeen zijn de deugd van nederigheid en een houding van bereidheid tot leren van wezenlijk belang.
101. De beoefening van ieder charisma, maar vooral die charisma's die de aandacht op een enkeling richten, kan tot manipulatie en misbruik leiden. Het onderhouden van het geestelijk leven stelt christenen beter in staat charisma's te ontvangen en op integere wijze te beoefenen. De geheimen van God zijn onuitputtelijk, en hij gaat voort ons uit te nodigen ons te verwonderen over zijn genade en ons open te stellen voor zijn goddelijke gaven: 'Hoe onuitputtelijk zijn Gods rijkdom, wijsheid en kennis, hoe

---

kenmerk door middel van de bovennatuurlijke geloofszin van geheel het volk, wanneer dit 'vanaf de bisschop tot aan de eenvoudigste leken gelovigen' zijn universele eensgezindheid uitdrukt in zaken van geloof en zeden' (92). 'Door deze geloofszin, gewekt

en in stand gehouden door de Geest van waarheid blijft het volk van God onder leiding van het heilig leergezag (...) onwankelbaar trouw aan het geloof (...), dringt er met een juist inzicht dieper in door en brengt het steeds volmaakter in de praktijk' (93).

ondoorgroendelijk zijn oordelen en hoe onbegrijpelijk zijn wegen' (Rom. 11:33).

102. Pastoraal toezicht op charisma's is gebaat bij het gebruik van betrouwbare principes uit de sociale wetenschappen, die behulpzaam kunnen zijn bij zaken die te maken hebben met de beoefening en onderscheiding van charisma's alsook in de bredere context van pastorale leiding.
103. In deze postmoderne cultuur met zijn nadruk op het individualisme, het materialisme en het secularisme zien katholieken en pinkstergelovigen de belangrijke uitdagingen als zij de gelovigen oproepen om op God en de gaven van de Geest te vertrouwen. Toch is het juist binnen deze cultuur dat zij er getuige van zijn dat veel mensen, vooral jongeren, op zoek zijn naar het heilige en naar datgene wat deze wereld overstijgt om een diepere betekenis en een doel te vinden in hun leven. Zo aanvaardden de deelnemers aan deze dialoog dit moment in de geschiedenis als een kans om nieuwe en creatieve manieren te vinden om anderen te inspireren tot ontvankelijkheid voor en vertrouwen in de gaven van de Heilige Geest.
104. De deelnemers aan deze dialoog aanvaardden de oecumenische uitdaging die tot uitdrukking komt in hun gedeelde waardering voor de geestesgaven. Nu zij zich meer bewust worden van het werk van de Geest binnen hun respectieve gemeenschappen, zijn ze eensgezind in het zoeken naar wegen om in grotere eenheid de schoonheid van het leven in de Geest, verrijkt door de geestesgaven, te laten zien aan hun broeders en zusters in geloofsgemeenschappen over de hele wereld. De charisma's zijn bedoeld om een instrument te zijn voor eenheid in het ene lichaam van Christus en alles wat erover geleerd wordt zou tot grotere eenheid moeten leiden. Zoals Paulus waarschuwde, bij alle uitingen van charisma's is de liefde de meest voortreffelijke weg (1 Kor. 12:31).

SAMENVATTING EN EINDRESULTAAT

105. Katholieken en pinkstergelovigen erkennen beiden dat de gaven die de Heilige Geest aan het volk van God geeft, bedoeld zijn om door alle christenen gebruikt te worden en niet beperkt zijn tot degenen die aan 'vernieuwingsbewegingen' deelnemen. Het bidden voor, verwachten van en vertrouwen op de verantwoorde beoefening van charisma's leidt tot de opbouw van de Kerk en is een doeltreffende dienst aan de wereld. Katholieken en pinkstergelovigen worden daarom uitgenodigd de rol van charisma's opnieuw te ontdekken en het gebruik van deze gaven in hun respectieve gemeenschappen weer te doen ontvlammen. De deelnemers aan deze dialoog willen alle andere christenen aanmoedigen hetzelfde te doen.

106. De beoefening van de charisma's geeft, wanneer deze vergezeld gaat van levensheiliging, eer aan God en versterkt de verbreiding van het evangelie tot aan de uiteinden van de aarde (cf. Hand. 1:8). Paus Franciscus heeft gezegd dat de Vernieuwing 'een stroom van genade is, een vernieuwende adem van de Geest voor alle leden van de Kerk... Jullie, charismatici, hebben een bijzondere genade om te bidden en te werken voor de christelijke eenheid, opdat de stroom van de genade door alle christelijke kerken mag gaan' (Toespraak voor de Vernieuwing in de Heilige Geest-beweging, 3 jul 2015).

107. Degenen die de verschillende charisma's beoefenen moeten de verleiding vermijden om ze enkel te gebruiken als middel voor persoonlijk gewin. Katholieken en pinkstergelovigen verzetten zich ook tegen

iedere beoefening die profetische woorden boven het Woord van God lijkt te stellen. Juiste onderscheiding helpt pastorale problemen te voorkomen en leidt tot een grotere waardering voor de geestelijke betekenis van charisma's. In die zin heeft Jack Hayford, een senior leider binnen de wereldwijde pinksterbeweging, opgemerkt:

Onze verwelkoming van geestelijke gaven zal nooit het Woord geweld aandoen. Wij vragen de Heilige Geest om hier aanwezig te zijn en onder ons gaven uit te delen volgens zijn wil. Alle gaven zijn in de Kerk aanwezig, en iedere gelovige wordt aangespoord om vrij en op verantwoordelijke wijze deze gaven met gevoel te bedienen. Wij begeren de uitingen ervan, maar zijn niet lichtgelovig ten aanzien van hun verschijning. Vriendelijkheid in de bediening, ootmoedigheid in de geest en orde in de toepassing van de gaven is overeenkomstig de Schrift en wordt dus geëist...¹⁴

108. In de tijd die zij samen doorbrachten in de dialoog voelden de deelnemers de aanwezigheid van de Heilige Geest in hun gebeden, in hun gesprek en in hun samenzijn. Zij probeerden samen de profetische ingevingen van de Geest in de woorden van ieder van hen te herkennen. Samen luisterden zij naar het gefluister en het woordeloos zuchten van de Geest (1 Kon. 19:12; Rom. 8:26), en zij voelden zijn wind waaien in hun midden. De dialoog zelf

---

¹⁴ Jack Hayford, *Glory on Your House* Tarrytown, NY: Chosen Books, 1991), 208.

was een soort 'charismatische' ervaring die vervuld was met gaven van de Heilige Geest.

109. In dit gezamenlijke onderzoek is duidelijk geworden dat er een betekenisvolle eenheid is in de manier waarop pinkstergelovigen en katholieken deze gaven verstaan en hun juiste beoefening proberen te waarborgen. Gegeven het feit dat het de Heilige Geest is die deze charisma's aan het ene lichaam van Christus schenkt (1 Kor. 12:27; Rom. 12:4-8; Ef. 4:4-16), zou het geen verrassing moeten zijn dat een dergelijke *eenheid* omtrent deze charisma's bestaat. Maar er zijn ook verschillen in de manier waarop katholieken en pinkstergelovigen deze gaven, de beoefening, de onderscheiding en het toezicht verstaan.
110. Op basis van deze vijf jaren van reflectie is het duidelijk dat – als de eenheid in het Lichaam van Christus een werk van de Heilige Geest is (cf. 1 Kor. 12:13) – charisma's, als vrije gaven, bedoeld zijn als goddelijke middelen om bij te dragen aan het herstel van die eenheid die de wil van Christus is (cf. Joh. 17:21).
111. Ondertussen worden katholieken en pinkstergelovigen aangespoord hun eigen individuele charisma's te beoefenen met een hernieuwd besef van hun rol in de opbouw van de Kerk en de bevordering van de christelijke eenheid. Katholieken en pinkstergelovigen zijn er bovendien van overtuigd dat, zoals Novatianus, een christen uit de derde eeuw, verklaarde, reflecterend op het ware geloof van de Kerk:

Het is de heilige Geest die de leerlingen in hart en geest standvastigheid gegeven heeft, die hun de geheimen van het evangelie heeft onthuld, die in hun licht ontstoken heeft voor de koninklijke dingen; door Hem zijn ze gesterkt zodat ze noch voor gevangenissen noch voor kettingen ter wille van de naam van God angst hadden; ja ze traden juist op deze machten en kwellingen van de aarde, bewapend en gesterkt door Hem; in zich droegen ze de gaven, die juist deze Geest schenkt en aan de Kerk als bruid van

Christus als waardevolle juwelen verder doorgeeft. Hij is het immers die in de Kerk profeten doet opstaan, leraren opleidt, de tongen stuurt, tekenen en genezingen volbrengt, wonderlijke werken voortbrengt, de onderscheiding van de geesten mogelijk maakt, het bestuur aanstelt, raden inspireert, elke andere geestesgave ordent en uitdeelt en zo door alles en in alles de Kerk van de Heer vervolmaakt en voltooit (Novatianus, De Trinitate, 29.9-10 [CCL 4, 70]; geciteerd door paus Johannes Paulus II in het Encycliek Veritatis Splendor, 108).

112. Hoe de resultaten van deze dialoog gedeeld en verspreid zullen worden zal duidelijk worden als lezers ervoor kiezen ze toe te passen in hun eigen situaties. Deelnemers aan deze fase van de dialoog roepen de lezers op te overwegen dit rapport op verschillende en creatieve manieren te gebruiken. Dat zou één of meer van de volgende mogelijkheden kunnen inhouden:

- Het kan gebruikt worden als een gemeenschappelijke tekst voor verder gesprek tussen klassieke pinkstergelovigen en katholieken op plaatselijk of nationaal niveau.
- Het kan gebruikt worden voor oecumenische studie, gezien het feit dat dit rapport het eerste bilaterale document is waarin charisma's uitgebreider behandeld worden.
- Professoren kunnen dit rapport aanreiken in cursussen over de diverse bilaterale dialogen waaraan de Katholieke Kerk deelneemt, in cursussen gerelateerd aan de pinksterbeweging of de Charismatische Vernieuwing, of in cursussen over spiritualiteit.
- Studenten die zich voorbereiden op het ambt kunnen baat hebben bij een nauwgezette bestudering van dit rapport als zij op zoek zijn naar mogelijkheden voor het bevorderen van een beter wederzijds begrip en waardering en samenwerking tussen katholieken en pinkstergelovigen in de toekomst.

- Pastores, geestelijken en anderen in de pastorale dienst kunnen dit rapport misschien gebruiken als illustratie bij een preek of voor praktisch advies over het geven van onderricht en leiding wanneer deze gaven aanwezig zijn.
  - Voor Bijbel- en zondagsschoolleraars in plaatselijke gemeenten of parochies is dit rapport misschien behulpzaam bij de uitleg van de standpunten van hun kerk alsook de standpunten van hun katholieke en pinkster partners door het te lezen samen met de Bijbelteksten die direct over de charisma's gaan (bijv. 1 Kor. 12-14; Rom. 12:3-8; Ef. 4:7-16; en 1 Pet. 4:10-11).
113. De deelnemers aan deze dialoog hebben ontdekt dat zij veel gemeenschappelijk hebben met betrekking tot de geestesgaven, hoewel zij ook erkennen dat er nog veel werk te doen is als katholieken en pinkstergeloven willen oogsten wat de Heilige Geest aan het zaaien is in hun respectieve gemeenschappen. Zoals paus Franciscus heeft opgemerkt: 'En als wij werkelijk geloven in de vrije en overvloedige werking van de Geest, hoeveel kunnen wij dan nog van elkaar leren! Het gaat er niet
- alleen om inlichtingen te krijgen over de ander om hem beter te leren kennen, maar te oogsten wat de Geest in hen ook als een geschenk voor ons heeft gezaaid' (*De vreugde van het Evangelie* 246).
114. De deelnemers aan deze dialoog bieden dit rapport aan in de hoop dat het alle lezers zal uitdagen tot een diepere trouw aan het evangelie, onbegrensde openheid voor de Heilige Geest van God en grotere waardering voor alle volgelingen van de Heer Jezus Christus. Deelnemers aan deze ronde van de Internationale Dialoog tussen Rooms-Katholieken en Pinkstergelovigen zijn ervan overtuigd dat rapporten zoals dit gebruikt kunnen worden als een doeltreffend middel om katholieken en pinkstergelovigen nader tot elkaar te brengen. Terwijl zij steeds meer naar Christus toe groeien en op de Heilige Geest vertrouwen voor verdere leiding, hopen en bidden zij dat anderen zich bij hen zullen aansluiten in het volgen van de oproep van de Heer tot eenheid (Ef. 4:3). Deelname aan deze voortgaande weg zou een wezenlijke bijdrage zijn aan de bevordering van de christelijke eenheid

Appendix I

Deelnemers

KATHOLIEKE DEELNEMERS:

Mgr. Michael F. Burbidge,

Bisschop van Raleigh, NC, VS. co-voorzitter (2011-2015) *S*

Rev. Ján Ďáčok,

Gregorian Pontifical University, Slowakije/Rome (2012) *P*

†Dr. Ralph Del Colle,

Marquette University, Milwaukee, WI, VS (2011)

Dr. Mary Healy,

Sacred Heart Seminary, Detroit, VS / International Catholic Charismatic Renewal Services (ICCRS) (2013-2015) *P*

Rev. Peter Hocken,

Wenen, Oostenrijk (2014) *P* (in absence)

Rev. Lawrence Iwuamadi,

Ecumenical Institute Bossey, Nigeria/Zwitserland (2013-2015)

Sr. Maria Ko, FMA,

Holy Spirit Seminary/Facoltà Auxilium, Hong Kong, China/Rome (2011-2015)

Rev. Marcial Maçaneiro, SCJ,

Pontifical Catholic University of Paraná, Curitiba, Brazilië (2011-2015)

Dr. Teresa Francesca Rossi,

Centro Pro Unione/Pontifical University of Saint Thomas Aquinas, Rome (2011-2015) P

Mgr. Juan Usma Gómez,

Pontifical Council for Promoting Christian Unity, Vatican/Colombia, co-secretaris (2011-2015) S

DEELNEMERS VANUIT PINKSTERKERKEN

Rev. Cecil M. Robeck,

Jr. (co-voorzitter 2011, 2013-2015) (Assemblies of God, VS) S, P

Rev. David Cole,

(waarnemend co-voorzitter 2012) (co-secretaris 2011-2015) (Open Bible Churches, VS, Pentecostal/Charismatic Churches of North America) S

Rev. Jelle Creemers,

(Evangelische Theologische Faculteit, Leuven, België) (2013) O

Rev. Nino González,

(Assemblies of God, VS) (2011)

Rev. Veli-Matti Kärkkäinen,

(Pentecostal Church of Finland, Finland) (2012) P

Rev. S. David Moore,

(International Church of the Foursquare Gospel, VS) (2011-2015)

Mw. Karen Jorgerson-Murphy,

(Assemblies of God, VS) (2011) O

Rev. Opoku Onyinah,

(Church of Pentecost, Ghana) (2011-2014) P

Rev. Daniel Ramírez,

(United Methodist Church, VS) (2011) O

Ref. Joseph Suico,

(Assemblies of God, Filippijnen) (2011)

Rev. Paul Van Der Laan,

(Verenigde Pinkster Evangeliegemeenten, Nederland) (2011)

Rev. Keith Warrington,

(Elim Church, Engeland) (2011) P

*(S: Steering Committee (stuurgroep); P: Paper (lezing); O: Observer (waarnemer)

Appendix II

Lezingen

2011 Rome

Rev. Keith Warrington,

“The Charisms in the Church Their Spiritual Significance, Discernment and Pastoral Implications”

Dr. Teresa Francesca Rossi,

“Charisms in the Church: Our Common Ground. A Catholic Perspective”

2012 Helsinki

Ds. Veli-Matti Kärkkäinen,

“Pentecostal Practice and Theology of Discernment: An Interim Report”

Rev. Fr. Ján Ďačok, SJ,

“Discernment: A Catholic Perspective”

2013 Baltimore, MD, VS

Ds. Opoku Onyinah,

“Healing: A Pentecostal Perspective”

Dr. Mary Healy,

“A Catholic Perspective on Healing”

2014 Sierra Madre, CA, VS

Ds. Cecil M. Robeck, Jr.,

“A Pentecostal Perspective on Prophetic Gifts”

Msgr. Peter Hocken,

“Prophecy”

Appendix III

Eerdere rapporten

FINAL REPORT 1972-1976, in: Pontifical Council for Promoting Christian Unity, *Information Service [IS]* 32 (1976/III) 32-37 en in: *One in Christ* 12:4 (1976) 309-318.

FINAL REPORT 1977-1982, in: *IS* 55 (1984/ II-III) 72-80 and in: *Pneuma* 12:2 (1990) 97-115;

PERSPECTIVES ON KOINONIA, in: *IS* 75 (1990/IV) 179-191 and in: *Pneuma* 12:2 (1990) 117-142

EVANGELIZATION, PROSELYTISM AND COMMON WITNESS, in: *IS* 97 (1998/I-II) 38-56 en in: *Pneuma* 21:1 (1999) 11-51. De eerste vier rapporten zijn bijeengebracht in: Jeffrey Gros, FSC, Harding Meyer, and William G. Rusch, eds., *GROWTH IN AGREEMENT II: REPORTS AND AGREED STATEMENTS ON A WORLD LEVEL, 1982-1998* (Geneva, Switzerland: WCC Publications / Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, 2000), 713-779.

ON BECOMING A CHRISTIAN: INSIGHTS FROM SCRIPTURE AND THE PATRISTIC WRITINGS WITH SOME CONTEMPORARY REFLECTIONS, The Report from the Fifth Phase of the International Dialogue between Some Classical Pentecostal Churches and Leaders and the Catholic Church (1998-2006), in: *IS* 129 (2008/III), 162-215. De eerste vijf rapporten zijn gepubliceerd in Wolfgang Vondey, ed., *PENTECOSTALISM AND CHRISTIAN UNITY* (Eugene, OR: Pickwick Publications, 2010, 2013) I: 101-198; II: 95-216.

WEBPAGINA'S

Overzicht van de internationale dialoog op de website van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen:

http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/sub-index/index_pentecostals_it.htm

Document van de vierde dialoogronde "Evangelisatie, proselitisme en gemeenschappelijk getuigenis":

<http://pctii.org/cyberj/cyberj4/rcpent97.html>

Document van de vijfde ronde "Christen worden; inzichten vanuit de Schrift en de Patristiek aangevuld met enkele eigentijdse reflecties":

http://pctii.org/cyberj/cyberj18/2007RC_Pent_Dialogue.pdf

Nederlandstalige documentatie inzake de dialoog tussen katholieken en pinksterchristen op:

<http://www.stucom.nl/algemeen/grpdocnl.htm#030>

Tot zover de gepubliceerde tekst en de bijlagen van het rapport.

Originele Engelse tekst: 0417uk op www.stucom.nl.

Voordat de Congregatie voor de Geloofsleer in Rome dit document vrijgaf voor publicatie heeft ze eerst *Iuvenescit ecclesia* gepubliceerd, een brief aan de Bisschoppen van de Katholieke Kerk - over de verhouding tussen de hiërarchische en charismatische gaven in het leven en de zending van de Kerk (0413 op www.stucom.nl). Daarover gaat de lezing *Wat heeft 'Iuvenescit ecclesia' te zeggen aan kerkelijk Nederland nu?*, die als 0432 op www.stucom.nl staat.

Artikelen over dit rapport:

In *Nederlands Dagblad*, 30 januari 2017: <https://www.nd.nl/nieuws/opinie/charismatische-vernieuwing-is-voor-alle.2486066.lynkx>

In het tijdschrift *Overeen*, september 2017: <http://www.oecumene.nl/files/Books/Overeen/39/6/>

De Nederlandse vertaling van het rapport werd wereldkundig gemaakt op: <http://www.oecumene.nl/nieuws-blogs/nieuws/1468-doof-de-geest-niet-uit-vertaling-eindrapport-zesde-dialoog-katholieken-en-pinksterchristenen>

Overzicht eerdere dialoograpporten: document 0010 op www.stucom.nl

Meer over deze dialoog in Nederland: zie de rubriek [Dialoog Rooms-katholieken - Pinkstergelovigen](#) op www.stucom.nl.

Dit is document 0417 op www.stucom.nl.